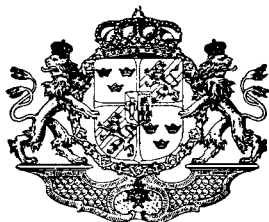

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1947

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1948

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1325 48]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

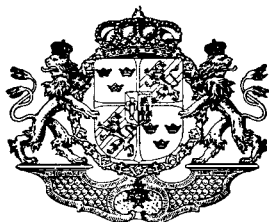
Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering. År 1947. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1947

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1947

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1948

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1325 48]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1947. Berättelsen ansluter sig i fråga om plan och uppställning i huvudsak till närmast föregående årsberättelse.

Stockholm den 15 oktober 1948.

Underdånigst

AXEL GJÖRES.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Textavdelning:	
Tillämpade redovisningsgrunder	7
Allmän översikt	9
Bergverkens produktion:	
A. Järnmalm	10
B. Tackjärn	15
C. Ferrolegeringar och järnsvamp	19
D. Smidbara mellanprodukter	20
E. Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	22
F. Andra malmer än järnmalm	24
G. Andra metaller än järn	26
H. Stenkol, eldfast lera och klinkerlera	27
I. Oarbetad sten och stenarbeten	27
Förbrukning av råvaror m. m.	30
Bränsle, smörjmedel och elektrisk energi	33
Drivkraft	37
Fyndigheters förvärvande och försvar	38
Företagare och personal	40
Fransk resumé	45
Tabellavdelning:	49
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1947	50
» 2 a. Järnmalms anrikning år 1947	58
» 2 b. Järnmalms sintring år 1947	62
» 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar år 1947	63
» 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1947	64
» 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1947	65
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1947	66
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten m. m. år 1947	70
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1947	72
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1947	72

Table des matières.

Texte:	Pag.
Méthodes employées pour la statistique	7
Aperçu général	9
La production des mines, des usines et des carrières	10
Consommation de matières etc.	30
Combustibles, matières lubrifiantes et énergie électrique	33
Force motrice	37
Acquisition des gisements	38
Patrons et personnel	40
Résumé en français	45
Tableaux:	49
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1947	50
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre de concessions exploitées; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4—5: Roche et minerai réunis tirés, (col. 4) sous terre et (col. 5) à ciel ouvert; col. 6—8: Production (col. 6), valeur en couronnes (col. 7), dont de déchets (col. 8), de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 9—12: Pour cent, (col. 9) de fer, (col. 10) de phosphore, (col. 11) de soufre et (col. 12) de manganèse contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 13—14: Production de minerai propre à enrichir, (col. 13) quantité totale, (col. 14) dont de déchets.	
» 2 a. Enrichissement de minerais de fer, en 1947	58
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—9: Produit brut employé, (col. 4) mines, (col. 5) quantité totale, (col. 6) dont de déchets, et pour cent, (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre; col. 10—16: Produit tout fait, (col. 10) quantité totale, (col. 11) valeur en couronnes, (col. 12) dont de déchets, et pour cent, (col. 13) de fer, (col. 14) de phosphore, (col. 15) de soufre et (col. 16) de manganèse.	
» 2 b. Production de sinters de minerai de fer, en 1947	62
Col. 1: Usines; col. 2: Nombre des heures de production; col. 3—7: Produit brut employé, (col. 3) schlich, (col. 4) minerai de fer, moulu, (col. 5—7) autres produits bruts; col. 8—9: Production (col. 8), valeur en couronnes (col. 9).	
» 3. Production de fer de fonte, éponge de fer et ferroalliages, en 1947	63
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 4. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1947	64
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
» 5. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1947	65
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	

	Pag.
Tabl. 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1947	66
Col. 1: Mines; col. 2: Espèce du minerai; col. 3: Nombre de concessions exploitées; col. 4: Nombre des journées d'exploitation; col. 5—6: Roche et minerai réunis tirés, (col. 5) sous terre, (col. 6) à ciel ouvert; col. 7—9: Production et valeur de minerais directement utilisables: (col. 7) quantité totale, (col. 8) valeur en couronnes, (col. 9) dont de déchets; col. 10—13: Pour cent de métal contenu dans les minerais, (col. 10) cuivre, (col. 11) manganèse, (col. 12) soufre et (col. 13) autres minerais; col. 14—15: g par tonne de métal contenu dans les minerais, (col. 14) or et (col. 15) argent; col. 16—17: Production des minerais propres à enrichir, (col. 16) quantité totale, (col. 17) dont de déchets; col. 18—19: Roche tirée, (col. 18) dans la mine, (col. 19) hors de mine.	
» 7. Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1947	70
Col. 1: Produits; col. 2: Unité de quantité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8. Houille extraite, en 1947	72
Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9. Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1947	72
Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Tillämpade redovisningsgrunder.

Kommerskollegii berättelse om Sveriges bergshantering utgör en specialberättelse beträffande bergverken innehållande mera ingående och specificerade uppgifter om dessa än kollegii allmänna industriberättelse. De särskilda industrigrenar, som behandlas i bergverksberättelsen, äro följande: 1) järnmalmgruvor samt anriknings-, briketterings- och sintringsverk, 2) andra malmgruvor och anrikningsverk, 3) järn- och stålverk samt ferrolegeringsverk, 4) andra metallframställningsverk, 5) kolgruvor, 6) stenindustri, d. v. s. fältspats- och kvartsbrott samt stenbrott och stenhuggerier, 7) kalk- och kritbruk samt 8) skifferoljeverk, som i industriberättelsen ingå i gruppen annan jord- och stenindustri.

Bergverksstatistiken bygger på uppgifter avgivna av vederbörande näringsidkare. Jämlikt gruvlagen, § 77, och lagen den 28 maj 1886 angående stenkolsfyndigheter m. m., § 42, skall gruvägaren respektive koncessionsinnehavaren årligen före den 1 mars året näst efter redogörelseåret till bergmästaren insända statistiska uppgifter över sin verksamhet. Samma skyldighet föreligger jämlikt kungörelsen den 16 maj 1913 (nr 84) för var och en, vilken såsom näring idkar bergsverksdrift, varvid den till bergmästaren insända uppgiften även skall omfatta fabrik, som drives i samband med bergverk. Uppgifterna inhämtas å blanketter, som fastställts av kommerskollegium efter samråd med olika myndigheter och näringsorganisationer.

Beträffande företagens redovisning gäller, att malm- och kolgruvor samt järnverk och metallframställningsverk ingå i bergverksstatistiken oberoende av produktionens storlek. Denna princip tillämpades även för fältspats- och kvartsbrott till år 1936, då de för industrien i allmänhet gällande minimigränserna, ett produktvärde av minst 15 000 kr. respektive en intjänt förädlingslön av minst 4 000 kr. per år eller minst 10 sysselsatta arbetare, genomfördes jämväl för nämnda verksamhetsgrenar. Stenindustrien redovisades, med undantag av fältspats- och kvartsbrott, före 1921 enbart i industriberättelsen. Nämnda år överfördes den mera specificerade redovisningen av stenbrott och stenhuggerier samt kalk- och kritbruk till berättelsen om bergshantering. Beträffande dessa industrigrenar gällde för företagens medtagande i statistiken tillsvidare de för industrien i allmänhet fastställda grunderna (se industriberättelsen). De större firmornas granitbrott och gatstenshuggerier ha dock utgjort undantag från berörda regler och medtagits oberoende av produktionens omfattning. Från och med år 1931 har nämnda undantag blivit allmän regel i så måtto, att produktionsuppgifterna avse alla stenindustriella företag. I fråga om redovisningen av antal arbetsställen, personal, drivkraft m. m. tillämpades däremot ovan berörda storleksgränser. Från och med 1946 ha dock dessa ändrats därhän, att endast sådana företag medräknats, som sysselsatt minst 5 personer (ägare, förvaltningspersonal och arbetare men exklusive hemarbetare) i medeltal under året (se närmare härom i 1946 års industriberättelse). Liksom förut gäller dock, att produktionsuppgifterna innefatta samtliga företag, oberoende av storleksordning.

Principiellt räknas i statistiken varje lokalt fristående arbetsställe (anläggning) såsom industriell enhet. Med avseende på malmgruvorna angivas i bergverksberättelsen fram till och med år 1920 antal gruvor och härefter antal utmål men i industriberättelsen antal arbetsställen, varvid i sådana fall, där ett flertal gruvor respektive utmål drivas under gemensam förvaltning, dessa redovisas som ett arbetsställe. Begreppet arbetsställe definieras såsom ett lokalt avskilt och i varje fall inom samma socken av samma ägare drivet gruvbrytningsföretag. Härmed har avsetts att sammanföra inom samma malmfält belägna gruvor, lydande under samma förvaltning, till ett arbetsställe

(t. ex. Gällivare malmfält). Samtidigt ha dock i vissa fall inom olika malmfält belägna, under gemensam förvaltning stående gruvbrytningsföretag (t. ex. Norbergs gruvförvaltning) sammanförts till ett arbetsställe, på grund av att förvaltningsföretaget ej kunnat lämna för varje malmfält specificerad redovisning. Innebörden av termen arbetsställe kan således vara, förutom ett lokalt fristående arbetsställe, även en sammanslagning av såväl inom samma malmfält som inom olika malmfält belägna under samma förvaltning stående gruvbrytningsföretag till en enhet.

I samma grupper som gruvorna ingå även anriknings-, briketterings- och sintringsverk. I de fall, då dessa äro direkt kombinerade med gruvbrytning, ha de ej räknats som självständiga arbetsställen.

Gruppen järn- och stålverk sammanfaller i huvudsak med de i industrierättelsen under rubriken järn- och stålverk redovisade anläggningarna. I förstnämnda grupp ha dock upptagits vissa verk, som vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och för den skull i industrierättelsen förts under sistnämnda grupper. Drivas järn- och stålverken i kombination med anriknings-, briketterings- eller sintringsverk respektive med ferrolegeringsverk, redovisas dessa anslutna verk som självständiga arbetsställen i grupperna järnmalmgruvor etc. respektive järn- och stålverk.

Den i bergverksberättelsen redovisade gruppen metallframställningsverk o. d. omfattar anläggningar, vilka huvudsakligen framställa metaller ur malmer samt purple-ore, och ingår i industrierättelsen under rubriken andra metallverk.

För stenbrott och stenhuggerier har det på grund av denna industrigrens speciella karaktär ansetts lämpligt att sammanföra inom samma kommun och av samma företagare drivna anläggningar till ett arbetsställe. Undantag härifrån utgöra gatstensfabriker och storbrott, vilka sedan 1931 var för sig räknas såsom särskilda arbetsställen utan dylik sammanslagning kommunvis.

Till kalk- och kritbruk föras förutom egentliga kalk- och kritbruk även kiselgur-, kalkstensmjöls- eller gödningskalkfabriker samt självständiga kaolinbruk. Anmärkas bör, att i produktionssiffrorna för bränd kalk ingår även den kalk, som erhålles från kalkbränningen vid sockerbruk, sulfatmassfabriker och kemisk-tekniska fabriker.

Produktionen vid de i bergverksberättelsen redovisade företagen meddelas i tabellavdelningens åtta första tabeller, varvid i tab. 1—6 samt 8 den totala tillverkningen redovisas, oavsett om denna försålts eller ej under redogörelseåret. I tab. 3—5 anges även produktionen för avsalu inom landet och till export samt i tabell 7 enbart avsaluproduktionen. Såsom tillverkningarnas respektive avsaluproduktionens värde redovisas de salufärdiga produkternas försäljningsvärde fritt banvagn, fartyg eller bil etc., med frånräkning av rabatter men med inräkning av emballerings- och andra försäljningskostnader samt kostnad för transport med egna transportmedel. Då produktionen icke i sin helhet försålts under året, beräknas värdet för den osålda delen efter försäljningspriset å respektive produkter vid redogörelseårets slut. I fråga om legosmältningen av metaller och ferrolegeringar redovisas den av företagen intjänta bruttoersättningen, inberäknat värdet av tillsläppta material o. d. Däremot redovisas legosmältning och -valsning av järnverksprodukter med dessa produkters totala tillverknings- och försäljningsvärde, såsom även sker i fråga om legoanrikning av malmer. Vidare bör nämnas, att såsom avsaluproduktion även räknas produkter, som överförts från ett arbetsställe till annat uppgiftslämnaren tillhörigt arbetsställe för vidare bearbetning där.

Vad slutligen beträffar redovisningen av förbrukning av råvaror m. m. samt av bränsle, smörjmedel och elektrisk energi samt använd drivkraft och sysselsatt personal, hänvisas till redogörelser i texten under respektive rubriker.

Allmän översikt.

De uppgifter rörande Sveriges bergshantering år 1947, som framläggas i förevarande berättelse, förete liksom föregående år en oenhetlig tendens. Sålunda visade järnmalmproduktionen en fortsatt ökning och utgjorde under redogörelseåret 59.5 % av 1937 års topproduktion mot 45.9 % föregående år. Inom tackjärnsproduktionen, som undergick en obetydlig stegring, förelåg en stark förskjutning från träkolstackjärn till kokstackjärn. Framställningen av såväl götmetall som valsverksprodukter utvisade däremot minskning. Nedgång var även märkbar för utvinningen av andra malmer än järnmalm fränsett svavelkis samt beträffande andra metaller än järn med undantag av koppar. Kopparproduktionen visade en icke obetydlig ökning, vilken till stor del sammanhänge med ökad framställning ur skrot. Beträffande produktionen vid såväl stenbrott och stenhuggerier som kalk- och kritbruk fortsatte stegringen för flertalet produkter. Utvinningen av skifferoljeproducter, som under året endast bedrevs vid ett verk, nedgick. Inom flertalet bergverksgrupper var bristen på arbetskraft fortfarande synnerligen svår. Som ytterligare produktionshämmande faktor tillkom under senhösten bristen på elektrisk kraft. Bränslesituationen i övrigt undergick däremot en fortsatt förbättring. Härtill bidrog icke minst den omfattande övergång till flytande mineraliska bränslen, som kunde ske under 1947.

Av översikten nedan framgår, att under det att arbetarantalet minskade inom flertalet grupper, förekom en förhållandevis anseelig ökning av förvaltningspersonalen. Även drivkraften för omedelbar drift av maskiner och apparater samt saluttillverkningarnas värde ökades avsevärt. Uppgången i produktionsvärdet förorsakades emellertid till stor del av ytterligare stegrade priser på bergverksprodukterna.

Summariska uppgifter beträffande verksamheten inom bergverken.

G r u p p	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hk		Saluttill- verkningar- nas värde ¹⁾
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
						Kronor
Järngruvor	77	759	6 991	163 944	4 101	180 843 388
Andra malmgruvor	27	416	2 617	53 020	4 350	54 949 340
Järnverk	66	7 382	37 196	495 189	70 132	940 923 501
Andra metallframställningsverk o. d.	7	406	1 541	33 536	1 900	69 963 890
Kolgruvor	16	76	1 151	8 912	394	10 819 700
Kalk- och kritbruk	87	223	2 598	11 990	—	33 380 990
Skifferoljeverk	1	232	1 006	15 160	21 860	10 072 587
Fältspats- och kvartsbrott	21	35	264	2 246	200	2 871 780
Andra stenindustriella anlägg- ningar	323	670	6 143	36 228	75	55 903 122
Summa 1947	625	10 199	59 507	820 225	103 012	1 359 728 298
» 1946	635	9 794	60 817	806 168	97 511	1 225 644 982

¹⁾ Tillverkningarnas saluvärde överensstämmer ej med motsvarande värdesummor i tab. 1—7, beroende bl. a. på att här angivna saluvärde innefattar även andra tillverkningar än de i ovannämnda tabeller redovisade samt att i dessa förekommande dubbelräkningar så vitt möjligt undvikits vid beräkningen av här meddelade saluvärde.

Bergverkens produktion.

A. Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen ökade relativt starkt under året; kvantiteten vunnen malm, 8 894 544 ton, låg sålunda 29·5 % högre än 1946 års siffra och utgjorde något mer än hälften av 1937 års toppsiffra. Såsom framgår av uppgifterna å sid. 15, ökade exporten med omkring 3 milj. ton, samtidigt som malmlagren minskade och den inhemska malmförbrukningen visade en viss nedgång.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1871—1947.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton	Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1871—1880..	479	753 850	—	1936—1940..	330	13 042 475	169 880
1881—1890..	513	902 230	—	1941—1945..	377	8 451 631	114 645
1891—1900..	339	1 905 646	—	1943.....	381	10 819 997	61 617
1901—1910..	313	4 094 417	—	1944.....	394	7 253 359	73 554
1911—1920..	319	6 312 281	—	1945 ³⁾	359	3 929 662	68 742
1921—1930..	271	7 842 171	50 243	1946.....	351	6 867 208	132 633
1931—1935..	232	5 250 904	86 578	1947.....	345	8 894 544	85 820

Vad den lokala fördelningen av järnmalmsbrytningen beträffar, var, som framgår av följande tabell, ökningen i järnmalmsutvinningen nästan helt lokaliserad till Norrbottens och Kopparbergs län, under det att produktionen gick tillbaka i de övriga länen med undantag av Jönköpings län.

Järnmalmsproduktionen inom olika län.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1945		1946		1947	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	24 000	0·6	20 770	0·3	9 860	0·1
Uppsala län	80 964	2·1	89 133	1·3	84 806	1·0
Södermanlands län	65 672	1·7	40 531	0·6	35 049	0·4
Jönköpings län	15 926	0·4	5 924	0·1	12 388	0·1
Värmlands län	80 156	2·0	86 542	1·3	76 601	0·9
Örebro län	308 915	7·9	411 137	6·0	407 397	4·6
Västmanlands län	316 177	8·1	305 430	4·4	286 565	3·2
Kopparbergs län	869 039	22·1	1 391 251	20·3	1 649 890	18·5
Gävleborgs län	45 003	1·1	35 481	0·5	27 048	0·3
Norrbottens län	2 123 810	54·0	4 481 009	65·2	6 304 940	70·9
Hela riket	3 929 662	100·0	6 867 208	100·0	8 894 544	100·0

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål.

²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmer de järnmalmer, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangan-kvantiteten i järnmalmen jämför sid. 25.

³⁾ I kvantiteten slig ha här och på andra ställen i denna berättelse inräknats 419 724 ton slig, som framkommit i samband med apatitillverkning och som icke kunnat äsättas något värde. Jfr 1945 års bergverksberättelse, sid. 63, not 12.

Nedanstående tabell avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika län.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malm	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
	Ton			Ton			
Stockholms län	54 577	—	—	29 159	53·4	—	—
Uppsala län	124 576	77 209	62·0	18 627	15·0	1 545	20·01
Södermanlands län . .	77 475	312	0·4	74 877	96·6	5	16·03
Jönköpings län	12 388	12 388	100·0	—	—	37	2·99
Värmlands län	149 319	5 016	3·4	104 555	70·0	95	18·94
Örebro län	761 188	252 625	33·2	329 950	43·3	4 686	18·55
Västmanlands län . . .	644 738	76 078	11·8	491 195	76·2	1 217	16·00
Kopparbergs län	2 611 886	1 331 564	51·0	544 754	20·9	17 711	13·30
Gävleborgs län	79 228	—	—	46 423	58·6	—	—
Norrbottens län	6 933 238	6 125 410	88·3	161 162	2·3	99 993	16·32
Hela riket 1947	11 448 613	7 880 602	68·8	1 800 702	15·7	125 289	15·90
» » 1946	9 220 358	5 638 323	61·2	2 234 293	24·2	85 333	15·13

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Malmutbytet var 1947 i förhållande till föregående år högre för den direkt användbara malmen men lägre för anrikningsmalmen. Medelvärdet per ton malm undergick en mindre ökning. Ökningen härrör till större delen från höjda värden på den brutna malmen i Norrbottens län. För malmkvantiteterna i andra län föreligga däremot samma eller obetydligt höjda medelvärden.

Av *all* under året vunnen direkt användbar malm, 7 893 753 ton, hade 2 059 837 ton erhållits vid 22 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 767 312 ton vid 3 kombinerade verk samt 50 327 ton vid 2 våtmekaniska verk. År 1946 redovisades 1 448 764 ton erhållna vid magnetiska och 521 373 ton vid kombinerade verk samt 54 085 ton vid våtmekaniska verk.

Av nedan- och omstående sammanställningar framgår den vunna direkt

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt.

L ä n	Järnhalt				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	4 354	72 855	—	—	77 209
Södermanlands län	—	—	312	—	312
Jönköpings län	12 388	—	—	—	12 388
Värmlands län	—	—	2 581	2 435	5 016
Örebro län	7 914	128 979	115 277	4 731	256 901
Västmanlands län	—	57 570	12 823	5 685	76 078
Kopparbergs län	40 169	—	854 755	445 515	1 340 439
Norrbottens län	28 102	—	—	6 097 308	6 125 410
Hela riket 1947	92 927	259 404	985 748	6 555 674	7 893 753
» » 1946	60 801	282 129	810 926	4 491 931	5 645 787

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	1 % eller däröver	
		0·006 %	0·04 %	0·1 %	0·7 %		
		intill 0·04 %	intill 0·1 %	intill 0·7 %	intill 1 %		
T o n							
Uppsala län	72 855	4 354	—	—	—	—	77 209
Södermanlands län	—	—	—	312	—	—	312
Jönköpings län	—	—	12 388	—	—	—	12 388
Värmlands län	215	4 801	—	—	—	—	5 016
Örebro län	78 655	177 600	—	646	—	—	256 901
Västmanlands län.....	52 230	23 848	—	—	—	—	76 078
Kopparbergs län	3 704	43 168	—	507 811	785 573	183	1 340 439
Norrbottnens län.....	13 463	957 482	89 195	2 398 180	19 588	2 647 502	6 125 410
Hela riket 1947	221 122	1 211 253	101 583	2 906 949	805 161	2 647 685	7893 753
» » 1946	173 412	1 148 895	88 147	2 024 398	672 625	1 538 310	5 645 787

användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Inom samtliga järnhaltsgrupper utom den andra (med en järnhalt mellan 40 och 50 %) föreligger, som synes, en betydande ökning av malmbrytningen. Den största relativa ökningen faller på malmer under 40 % järn, beroende framför allt på uppgång i brytningen av sådan malm i Norrbottens län. Den största absoluta ökningen redovisas däremot för malmer med en järnhalt av 60 à 70 % järn på grund av den starkt ökade brytningen i Norrbottens län.

Från gruvorna erhålles förutom direkt användbar malm även anrikningsmalm, som 1947 utgjorde 2 089 434 ton. Därav härrörde 1 081 907 ton från 14 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 18 dylika verk samt 222 188 ton från 2 kombinerade sovrings- och separeringsverk och 155 ton från 1 våtmekaniskt verk. År 1946

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län	—	—	77 209	77 209
Södermanlands län	—	—	312	312
Jönköpings län	—	—	12 388	12 388
Värmlands län	1 607	3 409	—	5 016
Örebro län	118 203	113 680	25 018	256 901
Västmanlands län	—	26 049	50 029	76 078
Kopparbergs län	423 851	876 437	40 151	1 340 439
Norrbottnens län	100 755	5 119 502	905 153	6 125 410
Hela riket 1947	644 416	6 139 077	1 110 260	7 893 753
» » 1946	410 458	4 207 469	1 027 860	5 645 787

utgjorde totalkvantiteten anrikningsmalm 2 435 284 ton, varav 1 316 130 ton erhållits från magnetiska sovrings- och separeringsverk. I det redovisade anrikningsgodset ingår även anrikningsmalm för apatitsligframställning, men huvuddelen utgöres dock av anrikningsmalm för framställning av järnmalmsslig, varav större delen vidare bearbetas till briketter och sinter vid härför anlagda verk. Vid tillverkningen av sinter inblandas i rågodset även krossad styckemalm. 1947 förbrukades vid sintringsverken förutom 866 486 ton slig 144 699 ton krossad styckemalm samt 20 638 ton glödspån och dylikt och 63 519 ton slagg m. m. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1943.....	1 405 250	23 412 483	13 359	557 738	1 122 799	32 574 844
1944.....	1 578 467	27 652 523	15 227	635 727	1 163 087	35 912 321
1945.....	1 463 397	18 369 824	15 364	586 732	1 057 904	32 136 338
1946.....	1 221 421	22 786 070	8 052	317 322	1 007 819	30 845 554
1947.....	1 000 791	21 937 159	—	—	1 040 221	34 451 008

Produktionen av slig minskade under 1947 med 18·1 %. Tillverkningen av briketter upphörde helt under 1947, under det att framställningen av sinter ökade med 3·2 %. — Utöver ovan redovisad järnmalmsslig framställdes genom flotation ur anrikningsmalm och anrikningsavfall vid 1 verk 7 696 ton apatitslig med ett värde av 194 786 kr. År 1946 tillverkades 50 730 ton apatitslig med ett värde av 4 988 953 kr. Den framställda apatitsligen har till största delen levererats för inhemsk förbrukning och använts vid tillverkningen av superfosfat.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tabell.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent.....	87 400	757	34 031	—	34 788
Fr. o. m. 30 intill 40 procent.....	1 040 407	82 824	377 589	—	460 413
” ” ” 40 ” 50 ”.....	828 085	30 277	305 652	109 980	445 909
” ” ” 50 ” 60 ”.....	76 895	—	19 025	27 559	46 584
” ” ” 60 ” 70 ”.....	20 959	—	461	12 636	13 097
Summa 1947.....	2 053 746	113 858	736 758	150 175	1 000 791
” 1946.....	2 420 840	95 876	996 400	129 145	1 221 421

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 48·7 %. Motsvarande utbyte år 1946 utgjorde 50·5 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen för år 1947 fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, varvid fosforhalten omräknats till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligen's fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt).

	Under 0.006 %	Fr. o. m. 0.006 % intill 0.04 %	Fr. o. m. 0.04 % intill 0.1 %	Fr. o. m. 0.1 % intill 0.7 %	Fr. o. m. 0.7 % och däröver	Summa
Slig i ton ..	283 458	659 206	22 009	36 118	—	1 000 791

Järnmalmssligen's svavelhalt.

	Under 0.01 %	Fr. o. m. 0.01 % intill 0.05 %	Fr. o. m. 0.05 % och däröver	Summa
Slig i ton ..	351 016	343 431	306 344	1 000 791

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1947 följande resultat.

	Totalkvantitet malm Ton	Innehållen järnmängd Ton	Medelhalt 1947 %	1946 %
Direkt användbar malm.....	7 893 753	4 924 221	62.4	62.5
Slig.....	1 000 791	643 067	64.3	63.8
Summa 1947	8 894 544	5 567 288	62.6	—
» 1946	6 867 208	4 307 791	—	62.7

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1947 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka utländsk svavelkis till övervägande del utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 89 563 ton med ett värde av 1 298 664 kr., medan kvantiteten för år 1946 utgjorde 84 228 ton. Av den totala purple-oreproduktionen ha 299 ton med ett värde av 4 336 kr. angivits vara avsedda för avsalu. Vid det ena av verken ha av 83 746 ton purple-ore framställts 81 776 ton briketter till ett värde av 2 068 933 kr. och vid det andra ha av 17 216 ton purple-ore tillverkats 16 216 ton sinter till ett värde av 445 778 kr. Briketteringen resp. sintringen pågick i 8 704 resp. 2 156 timmar.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm Ton	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm Ton	Antal därmed sysselsatta arbetare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnen malm Ton	Samtliga arbetare	Ton per arbetare
1943....	9 281 895	3 701	2 508	9 708 807	684	14 194	10 819 997	9 292	1 164
1944....	8 276 304	3 445	2 402	5 732 084	556	10 310	7 253 359	8 637	840
1945....	5 347 073	2 744	1 949	5 369 593	488	11 003	3 929 662	7 273	540
1946....	6 473 064	2 525	2 564	6 201 952	464	13 366	6 867 208	6 717	1 022
1947....	7 234 904	2 523	2 868	7 095 208	399	17 782	8 894 544	6 632	1 341

¹⁾ Om hänsyn även toges till framställningen av apatitslig, utgör totala kvantiteten vunnen malm 8 902 240 ton och antalet ton per arbetare 1 342.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver å sid. 14 meddelad tabell en föreställning.

Under redogörelseåret visar kvantiteten vunnen malm per arbetare ökning med 31·2 %. Brytning per arbetare under jord företer uppgång med 11·9 % och i dagbrott med 33·0 %.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1947 ur några småländska sjöar erhållits 14 ton sjö- och myrmalm till ett värde av 400 kr.

Omsättningen av direkt användbar malm samt slig, briketter och sinter av järnmalm år 1947.

	Direkt användbar malm	Slig	Briketter	Sinter
	T o n			
Lager vid årets början ¹⁾	2 286 073	1 785 221	448	15 159
Produktion under året	7 893 753	1 090 791	—	1 040 221
Leveranser under året				
a) till egna verk	99 506	488 414	361	1 011 338
b) för annan inhemsk förbrukning ..	498 527	139 868	—	11 530
c) för export	8 052 745	296 618	—	20 103
Lagerjustering	— 16 436	+ 9 687	— 87	+ 3 455
Lager vid årets slut ¹⁾	1 512 612	1 870 799	—	15 864

Under det att lagren av direkt användbar malm minskade med 33·8 %, ökade lagren av slig med 4·8 % och av sinter med 4·7 %.

Exporten av järnmalm under 1947 uppgick enligt handelsstatistiken till 8 382 168 ton styckemalm och slig med värdet 177 349 990 kr. samt 122 061 ton briketter och sinter med värdet 3 443 127 kr., medan exporten 1946 utgjorde 5 244 071 ton styckemalm och slig med värdet 108 217 525 kr. samt 71 570 ton briketter och sinter med värdet 2 077 481 kr.

B. Tackjärn.

Tackjärnsproduktionen företedde en mindre ökning från 686 850 ton 1946 till 697 850 ton 1947.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1947.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1943	793 278
1871—1880	347 468	1921—1930	403 196	1944	853 782
1881—1890	437 978	1931—1935	414 329	1945	761 357
1891—1900	494 471	1936—1940	658 445	1946	686 462
1901—1910	547 837	1941—1945	772 181	1947	697 850

Produktionen visade, såsom framgår av omstående tabell, nedgång för smidestackjärn samt bessemer- och martintackjärn för sur process, under det tillverkningen av de sistnämnda tackjärnssorterna för basisk process företedde en ansenlig ökning. För övriga tackjärnssorter voro förändringarna i produktionens storlek av mindre omfattning.

¹⁾ Uppgifterna avse totala lagren vid gruvor, anriknings- och sintringsverk samt i hamnar lagrad malm m. m. från redovisade gruvor och anrikningsverk.

Produktionen av olika slag av tackjärn.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1945	1946	1947
	T o n		
Smidestackjärn	30 893	24 855	13 142
Bessemertackjärn, för sur process	15 279	12 618	9 398
" " basisk " 	214 776	176 584	203 588
Martintackjärn, för sur process	161 347	141 202	121 568
" " basisk " 	241 734	176 408	194 093
Gjuttackjärn för aducering	1 493	2 726	3 845
" " andra ändamål	85 292	138 972	138 638
därav: hematittackjärn	29 249	44 307	35 788
fosfortackjärn	56 043	94 665	102 850
Gjutgods, framställt direkt från masugn	10 543	13 097	13 578
Summa	761 357	686 462	697 850

Ökad tackjärnsproduktion förekom, som synes av nedanstående tabell, framför allt i Södermanlands, Kopparbergs och Norrbottens län. De övriga länen karakteriserades däremot i stort sett av produktionsminskning.

Tackjärnstillverkningen inom olika län.

L ä n	1945		1946		1947	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	20 542	2·7	17 812	2·6	12 890	1·8
Uppsala län	16 266	2·1	7 880	1·2	1 025	0·2
Södermanlands län	31 949	4·2	5 076	0·7	55 098	7·9
Östergötlands län	8 972	1·2	11 293	1·7	8 620	1·2
Göteborgs och Bohus län ..	3 940	0·5	6 200	0·9	4 974	0·7
Älvsborgs län	1 564	0·2	—	—	—	—
Värmlands län	51 582	6·8	54 058	7·9	34 139	4·9
Örebro län	83 543	11·0	94 965	13·8	79 504	11·4
Västmanlands län	111 532	14·7	100 209	14·6	88 841	12·7
Kopparbergs län	263 953	34·7	217 874	31·7	244 011	35·0
Gävleborgs län	112 840	14·8	101 200	14·7	89 967	12·9
Västernorrlands län	328	0·0	455	0·1	2 255	0·3
Norrbottens län	54 346	7·1	69 440	10·1	76 526	11·0
Hela riket	761 357	100·0	686 462	100·0	697 850	100·0

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 71 st., voro under redogörelseåret 46 st., vilka fördelade sig på 28 verk, påblåsta. Medelblåsningstiden per masugn, 221 dygn, var 12 % lägre än 1946. Medelsiffran för produktionen var i koksmasugnar betydligt högre än 1946. Även i vanliga blästermasugnar med träkol som bränsle och i elektromasugnar ökade dygnsproduktionen.

Tackjärnstillverkningen per masugn.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn			
					Totalt	Därav för		
			per masugn	blästertackjärn framställt med enbart		elektrotackjärn		
				träkol			koks	
			Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton
1943.....	53	14 587	14 813	275	53·82	35·05	132·80	43·16
1944.....	54	14 757	15 638	273	57·23	36·18	158·57	50·87
1945.....	51	12 991	14 753	255	57·92	39·52	155·10	50·40
1946.....	47	11 783	14 419	251	57·51	39·82	145·25	56·39
1947.....	46	10 148	14 967	221	67·84	40·56	170·94	58·65

I nedanstående tabell har bl. a. medeltillverkning och medelblåsningstid per masugn beräknats för tackjärnsproduktionen i olika län.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsningstid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1945	1946	1947	1945	1946	1947	1945	1946	1947
Stockholms län	10 271	8 906	6 445	170	156	123	60·60	57·09	52·40
Uppsala län	7 814	7 055	—	234	203	—	33·39	34·75	—
Södermanlands län	15 975	2 538	27 549	137	92	219	116·60	27·74	125·79
Östergötlands län	8 972	11 293	8 620	295	348	262	30·41	32·45	32·90
Värmlands län	7 083	8 793	5 505	240	274	179	29·51	32·15	30·84
Örebro län	6 962	8 633	7 950	225	269	234	30·92	32·14	33·98
Västmanlands län	15 933	16 702	17 768	284	282	277	56·07	59·23	64·15
Kopparbergs län	32 994	27 234	30 501	296	222	228	111·56	122·61	133·92
Gävleborgs län	14 105	14 457	9 996	269	262	173	52·48	55·18	57·86
Norrbottnens län	26 931	23 147	25 509	364	279	343	73·99	82·87	74·87
Hela riket	14 753	14 419	14 967	255	251	221	57·92	57·51	67·84

I tabellen å sid. 18 är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Tillverkningen minskade för såväl blästertackjärn, framställt med enbart träkol som elektrotackjärn. Produktionen av kokstäckjärn i vanlig masugn undergick däremot en ökning från 159 341 ton 1946 till 308 372 ton 1947. Under år 1947 förekom även produktion av 1 107 ton tackjärn i martinugn.

Tackjärnsproduktionen med fördelning på olika framställningssätt.

	1945			1946			1947		
	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift- tid Dygn	Tillverk- ning Ton	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift- tid Dygn	Tillverk- ning Ton	Antal an- vända ugnar	Blås- nings- (drift- tid Dygn	Tillverk- ning Ton
<i>Vanlig masugn</i>	40	9 581	580 550	35	8 965	518 772	35	7 844	553 348
därav med enbart träkol..	34	7 834	309 587	28	7 555	297 026	28	6 040	244 976
därav med enbart koks ..	6	1 747	270 963	7	1 097	159 341	7	1 804	308 372
» » träkol och koks i blandning	—	—	—	¹⁾ (3)	313	62 405	—	—	—
<i>Elektrisk masugn</i> ²⁾	11	3 410	171 853	12	2 818	158 910	11	2 304	135 141
därav med enbart träkol ..	³⁾ 7	1 879	66 086	6	1 309	48 426	5	700	25 333
» » koks och koks- stybb i blandning	3	1 173	79 912	6	1 265	94 833	6	1 604	109 808
» » träkol och koks i blandning ..	1	367	25 855	—	—	—	—	—	—
» med träkol, koks och koksstybb i blandning..	—	—	—	⁴⁾ (4)	244	15 651	—	—	—
<i>Annan elektrisk ugn än mas- ugn</i>	5	583	6 626	3	617	7 025	3	510	⁵⁾ 5 999
<i>Andra framställnings- metoder</i>	—	—	2 328	—	—	1 755	—	—	⁶⁾ 3 362
Summa	56	13 574	761 357	50	12 400	686 462	49	10 658	697 850

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Stockholms, Södermanlands, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotackjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands, Örebro och Gävleborgs samt Norrbottens län. Elektrotackjärn i annan elektrisk ugn än masugn framställdes i Uppsala samt Göteborgs och Bohus län.

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 139 069 921 kr. eller i genomsnitt 199:s kr. per ton, vilket betyder en mindre nedgång i medelvärdet i förhållande till 1946. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 231:0 kr. per ton mot 236:6 kr. per ton år 1946.

Slutligen meddelas på vidstående sida även en tabell för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för export eller för försäljning inom landet med fördelning på olika län.

Av 1947 års totala tackjärnsproduktion ha 41:4 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 38:6 % år 1946. Av avsalutillverkningen av tackjärn voro 5:4 % avsedda för export mot 6:3 % år 1946. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 16 395 ton år 1947 mot 17 065 ton år 1946. Importen, som år 1946 utgjorde 91 064 ton, steg under redogörelseåret till 140 832 ton.

¹⁾ Dessa masugnar ha även använts för tackjärnsframställning med enbart koks.

²⁾ Till elektriska masugnar räknas även s. k. spigerverksugnar.

³⁾ En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

⁴⁾ Dessa masugnar ha även använts för tackjärnsframställning med koks och koksstybb i blandning.

⁵⁾ Med koksstybb och ribbved.

⁶⁾ Framställt i martinugn och som biprodukt vid metallframställning.

Tackjärnets värde och avsättning med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	12 890	2 835 081	2 674	10 140	2 817 901
Uppsala län	1 025	273 000	—	1 025	273 000
Södermanlands län	55 098	10 712 774	200	53 618	10 881 094
Östergötlands län	8 620	2 204 134	1 025	1 742	707 478
Göteborgs och Bohus län ..	4 974	1 012 209	—	1 367	362 255
Värmlands län	34 139	8 027 555	2 118	3 535	2 050 810
Örebro län	79 504	21 992 596	5 655	66 673	19 877 392
Västmanlands län	88 841	19 077 617	3 612	52 246	13 493 617
Kopparbergs län	244 011	35 026 920	—	10 431	2 870 000
Gävleborgs län	89 967	22 926 916	—	1 533	347 467
Västernorrlands län	2 255	415 165	200	2 055	415 165
Norrbottnens län	76 526	14 565 954	—	69 027	13 122 120
Hela riket 1947	697 850	139 069 921	15 484	273 392	66 718 299
» » 1946	686 462	137 683 400	16 673	248 566	62 755 057

C. Ferrolegeringar och järnsvamp.

Produktionen av *ferrolegeringar* minskades från 32 874 ton 1946 till 26 719 ton 1947, bland annat till följd av bristande tillgång på elektrisk energi.

Produktionen av ferrolegeringar.

Olika slag av ferrolegeringar	1943	1944	1945	1946	1947
	T o n				
Fosforjärn	56	55	44	—	—
Kiseljärn	13 862	14 272	7 474	8 473	6 359
Kiselkalciummanganjärn	—	—	26	—	—
Kiselkrom	—	805	241	1 025	—
Kiselmanganjärn	6 021	4 862	4 540	3 794	3 030
Kiselmetall	5 271	999	170	—	292
Kromjärn	5 975	6 364	7 775	13 465	9 213
Krommanganjärn	90	140	96	144	—
Krommetall	—	2	1	—	—
Manganjärn	2 275	1 927	2 736	3 998	4 956
Manganmetall	6	—	—	—	—
Molybdenjärn	91	26	181	427	334
Spegeljärn	4 488	4 686	295	588	660
Svaveljärn	—	—	26	—	—
Titanjärn	45	54	39	5	43
Vanadinjärn	111	95	10	40	92
Volframjärn	200	150	348	912	1 713
Andra slag	—	—	—	3	27
Summa	38 491	34 437	24 002	32 874	26 719

Beträffande kromjärn, kisel-manganjärn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. I omstående tablå har även legosmältning av ferrolegeringar medräknats under de år sådan förekommit, nämligen 1943—1946. — Vad åter angår de biprodukter, som framkommit i samband med tillverkningen, redovisas produktionen av dessa i industriberättelsen.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 42 ugnar. Av de redovisade ugnarna kommo 41 med uteslutande tillverkning av ferrolegeringar och 1 med huvudsaklig tillverkning av ferrolegeringar på 9 verk. Den sammanlagda drifftiden vid dessa utgjorde 6 690 dygn, och vid de ugnar, som huvudsakligen användes för framställning av andra produkter, var drifftiden för framställning av ferrolegeringar 130 dygn.

Tillverkningen av *järnsvamp* under 1947 uppgick till 31 311 ton med ett värde av 6 449 646 kr. Härav ha 7 730 ton angivits vara avsedda för export och 19 837 ton för försäljning inom landet. Vid den ena av de två använda ugnarna framställdes under 365 dygn 23 779 ton och vid den andra under 327 dygn 7 532 ton. Under 1946 framställdes i 2 ugnar 30 526 ton järnsvamp med värdet 5 757 554 kr.

D. Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av *vällmetall*, som 1946 uppgick till 5 212 ton, steg under år 1947 till 5 560 ton. Av sammanställningen å sid. 21 framgår, att under året nära hälften av de befintliga, brukbara härdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor.

År	Lancashiremetod	Andra härdmetoder		Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton		Ton	Kronor
1943	7 149	—		7 149	3 591 997
1944	2 169	102		2 271	1 082 912
1945	2 782	57		2 839	1 436 420
1946	5 108	104		5 212	2 608 036
1947	5 503	57		5 560	3 062 866

Götmetallproduktionen, som 1942 nådde sin hittills högsta nivå med 1 228 017 ton, utgjorde 1947 1 190 702 ton, d. v. s. något mindre än motsvarande för 1946 (1 202 769 ton). Tillverkningen av elektrostål, som under senare tid befunnit sig i ett ständigt stigande, undergick någon minskning. Detta gällde även och i högre grad för martingötmetall. Ökning förelåg däremot för bessemergötmetall.

Produktionen av götmetall.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstålgötmetall		Elektrostålgötmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Kronor
1943.....	117 043	9·7	749 398	61·7	270	0·0	347 286	28·6	1 213 997	340 327 050
1944.....	115 676	9·7	731 592	61·1	82	0·0	350 088	29·2	1 197 438	333 807 708
1945.....	129 029	10·7	713 347	59·3	—	—	361 071	30·0	1 203 447	334 844 682
1946.....	115 682	9·6	694 480	57·7	—	—	392 607	32·7	1 202 769	347 883 117
1947.....	148 001	12·4	662 593	55·7	—	—	380 108	31·9	1 190 702	357 719 373

Av följande tvenne tabeller belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt (jfr anm. till tab. 4).

Fördelning av bessemer- och martingötmetalen efter olika infodringsmetoder.

Tillverkningar	1945		1946		1947	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	18 241	110 788	21 838	93 844	23 945	124 056
Martingöt	175 953	532 035	183 789	503 664	181 134	476 119
Martingjutgods, skrotat	1 634	3 725	1 589	5 438	821	4 519
Summa	195 828	646 548	207 216	602 946	205 900	604 694
	842 376		810 162		810 594	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet.

Tillverkningar	1945		1946		1947	
	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt
	T o n					
Martingöt, sur	150 994	24 959	172 226	11 563	178 743	2 391
Martingjutgods, skrotat, surt....	1 634	—	1 589	—	821	—
Martingöt, basisk	69 111	462 924	80 525	423 139	86 922	389 197
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	112	3 613	44	5 394	50	4 469
Elektrostålgöt	173 638	173 610	214 115	162 673	216 257	147 093
Elektrostålgjutgods	8 374	5 449	8 715	7 104	10 478	6 280

Vällmetall framställdes under 1947 vid sammanlagt 8 verk, götmetall vid 37. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härदार och ugnar utnyttjats under samma år.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härदार för framställning av vällmetall:</i>				
Lancashirehärदार.....	26	1 009	27	49
Vallonhärदार.....	—	—	9	—
Skrotsmältningshärदार ¹⁾	1	11	—	100
Summa härदार	27	1 020	36	43

¹⁾ Dessutom har en s. k. skrotvällningsugn använts i 235 dygn.

	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>				
Bessemerugnar: sura	7	612	3	70
basiska	5	330	—	100
Martinugnar: sura	21	4 171	3	88
basiska	35	6 736	5	88
Degelstålsugnar	—	—	4	—
Elektriska ugnar: ljusbåge-	43	8 371	5	90
induktions-	26	2 811	—	100
Summa ugnar	137	23 031	20	87

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 87 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshårdarna vid 43 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider dock troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara hårdar.

E. Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 5 redovisas produktionen år 1947 av smidda och pressade samt varmvalsade produkter, vilka, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej vällda ämnen. I likhet med föregående år har ej i tabellen medtagits värdet av manufakturvaror (inkl. kallvalsade produkter) och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Ifrågavarande värdeposter äro emellertid upptagna i texttabellen å sid. 24. Närmare specifikation av nämnda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, ha i tab. 5 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av götmetall, enär en del av redovisade billets vidare utvalsats till platiner och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket ha ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

Varuslag	1945			1946			1947		
	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten Ton	Därav för export %	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.
Smitt och varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	3 056	37·9	1 719	4 481	41·8	2 677	4 165	35·1	2 727
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ . .	20 754	5·4	27 411	29 060	7·4	37 734	28 003	7·5	42 845
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnerna) och platiner, för avsalu	68 860	2·4	28 073	83 052	1·1	32 245	72 876	4·3	30 400
Stångjärn och -stål	260 291	6·6	122 964	247 423	5·8	131 619	241 974	5·9	135 852
Ihåligt borrarstål	1 725	52·9	1 608	4 115	58·8	3 614	5 343	57·0	4 989
Balkar	13 463	15·3	4 731	15 050	0·8	5 139	13 236	0·1	4 521
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	54 377	11·9	23 058	48 851	7·9	21 048	42 321	1·3	18 980
Järnvägsskenor m. m.	23 513	—	7 642	29 824	—	9 663	24 436	—	8 064
Skarvjärn och bottenplåtar	4 693	—	1 554	7 603	—	2 610	3 777	—	1 420
Axlar	2 265	12·4	1 306	2 121	1·9	1 068	1 753	1·2	890
Bandjärn och bandstål m. m.	63 352	6·7	31 632	53 629	3·8	28 904	54 624	3·7	29 563
Valstråd	123 676	11·5	52 257	108 005	10·8	49 758	109 921	12·9	53 160
Grov- och mediumplåt	96 464	11·1	44 702	90 767	3·2	45 189	81 432	2·2	41 937
Tunnplåt	100 928	4·6	64 319	108 624	1·9	75 842	109 785	1·6	79 865
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna)	70 333	11·3	56 056	77 866	9·0	66 964	82 082	10·9	78 287
Stångjärnsavhugg och skrot	323 688	0·0	42 266	339 984	0·0	44 182	340 051	0·0	48 120

Tabellen utvisar, att endast ett fåtal tillverkningar redovisas med högre kvantiteter år 1947 än år 1946. Ökning föreligger således endast för ihåligt borrarstål med 29·8 %, bandjärn och bandstål med 1·9 %, valstråd med 1·8 %, rör med 5·4 % och tunnplåt med 1·1 %. Minskning av tillverkningen redovisas däremot bl. a. för smitt och varmvalsat järn av vällmetall med 7·1 %, smitt järn och stål av götmetall med 3·6 %, billets och platiner för avsalu med 12·3 %, stångjärn och -stål med 2·2 %, vinkeljärn och annat fasonjärn med 13·4 %, järnvägsskenor med 18·1 % samt grov- och mediumplåt med 10·3 %. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1947 till 721 222 ton, medan kvantiteten

¹⁾ Av ämnerna ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnerna.

år 1946 var 759 053 ton. Av de till avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 7·4 % år 1947 mot 6·8 % år 1946 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgoods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m.

	1945 Kronor	1946 Kronor	1947 Kronor
Smitt och varmvalsat järn av vällmetall.....	1 537 692	2 383 782	2 431 565
Smitt järn och stål av götmetall	21 718 832	30 875 390	36 231 450
Varmvalsat järn och stål av götmetall.....	363 651 100	382 754 083	392 527 774
Därav: Ämnen	28 073 359	32 244 368	30 399 580
Grov- och mediumjärn	143 330 310	147 095 747	147 572 740
Finjärn	61 333 674	49 493 046	51 959 480
Plåt	90 603 863	98 269 050	98 190 304
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna)	40 309 894	55 651 872	64 405 670
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	386 907 624	416 013 255	431 190 789
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgoods	14 207 597	14 764 501	13 464 884
Manufakturvaror av järn och stål	136 043 501	178 781 870	208 207 490
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	117 081 278	121 047 605	138 593 736
Summa manufakturvaror och verkstadsprodukter	267 332 376	314 593 976	360 266 110

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt manufakturvaror och verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 791·5 milj. kr. mot 730·6 milj. 1946, i vilka siffror värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 5, ej ingår. Såsom framgår av tablån, steg försäljningsvärdet beträffande såväl egentliga valsverksprodukter (inkl. smide) som järnverkens tillverkning av manufakturvaror och verkstadsprodukter.

F. Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellavdelningen, under år 1947 till 50 043 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 1 887 028 kr. jämte 1 512 289 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 19 anrikningsverk, varav två även användes för järnmalmsanrikning, behandlades under redogörelseåret 1 529 956 ton rågoods (varav en del utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning) med ett värde i den framställda sligen av 52 440 734 kr. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 86 904 timmar.

Under senare år har ifrågavarande malmfångst fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av sammanställningen å motstående sida.

Brytningskvantiteten för guldmalm sjönk med 18·4 %. Av tablån å sid. 25 över metallinnehållet i malmerna framgår därjämte, att guldkvantiteten i de utvunna malmerna var 17·3 % lägre än 1946. Även för de övriga malmerna med undantag för svavelkis redovisades minskning under 1947 i jämförelse med föregående år.

Produktionen av andra malmer än järnmalm i ton.

	1943	1944	1945	1946	1947
Guldmalm	180 042	133 968	107 302	103 701	84 671
Silver- och blymalm	15 882	22 100	26 718	27 633	26 708
Blykopparslig	373	—	—	—	—
Manganmalm	26 703	24 276	18 036	12 594	10 697
Kopparmalm	60 230	58 290	50 846	55 628	49 196
Zinkmalm	59 649	59 886	58 673	62 727	60 568
Volframalm	386	476	572	702	514
Krommalm	224	127	—	—	—
Molybdenmalm	27	43	7	—	—
Svavelkis	325 023	317 455	261 984	280 208	310 571
Grafitmalm	171	—	802	—	—
Magnetkis	96	—	—	—	—
Nickelmalm	29 725	31 572	17 577	—	—
Andalusit	8 660	7 816	10 449	7 415	270

Fördelningen av 1947 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	18 037	1 306 059	¹⁾ 66 634	200 305	84 671	1 506 364
Silver- och blymalm	—	—	26 708	16 596 964	26 708	16 596 964
Manganmalm	3 836	100 385	²⁾ 6 861	308 326	10 697	408 711
Kopparmalm	—	—	49 196	17 283 729	49 196	17 283 729
Zinkmalm	—	—	60 568	7 821 520	60 568	7 821 520
Volframalm	—	—	514	2 080 300	514	2 080 300
Svavelkis	27 526	480 584	283 045	8 037 673	310 571	8 518 257
Andalusit	—	—	270	55 917	270	55 917

Förutom i ovanstående sammanställningar medtagen direkt användbar malm och slig ha brutits 644 ton andalusit, som varit avsedd för vidare bearbetning till andalusitkoncentrat. Dessutom ha vid ett anrikningsverk på grundval av utländsk malm framställts 140 ton grafitlig till ett värde av 56 000 kr.

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående kvantiteter.

Kvantiteter:							
	Guld kg	Silver kg	Bly ton	Koppar ton	Mangan ton	Zink ton	Volfram ton
I direkt använd- bar malm	436	1 317	—	306	654	—	—
» slig	1 915	32 544	20 858	12 838	1 200	35 925	193
Summa 1947	2 351	33 861	20 858	13 144	1 854	35 925	193
» 1946	2 842	40 277	21 290	15 362	2 241	37 821	294
			Fosfor ton	Svavel ton	Aluminium ton		
I direkt användbar malm			6	7 165	—		
» slig			—	140 437	166		
		Summa 1947	6	147 602	166		
		» 1946	18	136 781	3 856		

I denna tablå har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 34 265 ton. Dessutom må även erinras om att jämte de malmer, vilka

¹⁾ Därav 60 911 ton arseniklig, för vilken kvantitet inget värde kunnat uppgivas. Motsvarande siffra för 1946 utgjorde 31 715 ton.

²⁾ Därav 5 752 ton mangankalk med ett värde av 46 016 kr.

här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 1 854 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1947 enligt tab. 1 och 2 a, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats, till 249 285 ton direkt användbar malm och 22 523 ton slig, tillsammans innehållande 12 463 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 14 317 ton.

Beträffande förändringen i lagren av andra malmer än järnmalm har minskning inträffat för bl. a. zinkmalm, som nedgått från 43 640 ton vid 1946 års slut till 31 177 ton vid redogörelseårets slut. För silver- och blymalm gäller däremot att lagerhållningen undergått en mindre ökning från 6 089 ton 1946 till 6 468 ton 1947.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1947 utfördes 76 546 ton med ett värde av 8 978 590 kr. mot 96 555 ton året förut. Utförseln av svavelkis minskade i någon mån under 1947 och utgjorde 111 750 ton med värdet 3 421 975 kr. mot 126 585 ton år 1946. Exporten av silver- och blymalm uppgick under 1947 till 18 361 ton med värdet 10 390 703 kr. mot 18 029 ton året förut.

G. Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning redovisade kvantiteterna ädlare metaller utgöra tillverkningen vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen. Angående den totala tillverkningen oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Den framställda guldkvantiteten var 38,0 % lägre än 1946 års siffra. Anmärkas bör, att endast den guldkvantitet, som under året slutaffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Beträffande produktionen av övriga metaller redovisades ökade kvantiteter för koppar, under det att framställningen av silver, aluminium, antimon, bly och vismut gick tillbaka.

Vid elektrokemiska industriföretag framställdes år 1947 även 24 ton fosforkoppar med ett värde av 49 504 kr.

Tillverkningen vid bergverken av andra metaller¹⁾ m. m. än järn.

Tillverkningar	1946	1 9 4 7				
	Hela tillverkningen	Hela tillverkningen	Därav ur			
				inhemskt skrot	utländskt råmaterial	annat
Kilogram	Kilogram	Kronor	K i l o g r a m			
Guld	2 849	1 765	7 052 183	1	1	—
Silver	22 421	21 211	1 829 523	220	107	52
Aluminium och aluminiumlegeringar	3 879 365	3 116 855	5 196 264	224 917	—	1 769 798
Antimon	7 860	470	1 175	470	—	—
Bly: verkbley	2 750 000	1 400 000	1 400 000	500 000	120 000	—
raffinadbly	10 123 237	8 448 990	8 287 156	—	—	—
Cementkoppar, för avsalu	433 800	2 253 571	2 733 582	—	—	2 253 571
Koppar: elektrolyt-	15 520 760	18 168 530	29 065 914	3 362 540	958 510	—
hytt-(anod-) ..	330 785	410 013	664 221	—	—	410 013
Vismut	12 441	10 998	110 000	—	—	—

¹⁾ Angående framställningen av svavel, se sid. 28.

H. Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1947 en kvantitet av 415 785 ton, vilket innebär en minskning med 14·8 % i förhållande till 1946. Minskningen faller helt på A- och C-kol, d. v. s. de högsta och de lägsta kolkvaliteterna.

Produktionen av eldfast lera, som 1946 utgjorde 129 696 ton, uppgick under året till 129 491 ton. För klinkerlera sjönk produktionen med 7·6 %.

Produktionen av stenkol och leror.

Å r	Stenkol	Därav			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
	T o n					
1943.....	557 513	371 174	67 046	119 293	126 431	32 766
1944.....	570 236	321 398	112 316	136 522	128 700	27 084
1945.....	615 336	308 651	138 282	168 403	108 852	34 455
1946.....	488 177	237 427	114 214	136 536	129 696	37 453
1947.....	415 785	182 512	167 491	65 782	129 491	34 597

Stenkolsproduktionen redovisas i tabellen fördelad på tre olika kvaliteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde 1947 enligt sammanställningen nedan 609 ton mot 580 ton 1946 och 779 ton 1945.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera Ton	Antal arbetare	Ton per arbetare
1946	825 932	1 424	580
1947	701 233	1 151	609

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

I. Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustriens totala produktvärde ökade från 95·8 milj. kr. 1946 till 102·2 milj. kr. 1947. Denna ökning, som även motsvarades av en kvantitativ uppgång beträffande flertalet stenprodukter, var mest påfallande för stembrott och -huggerier samt för kalk- och kritbruk. Gatstensproduktionen minskade från 151 171 till 140 413 ton eller med 7·1 %. Därvid minskade tillverkningen av smågatsten i nära nog samma utsträckning som storgatstensproduktionen. Exporten av gatsten uppgick till 19 264 ton mot 19 701 ton år 1946 och 7 330 ton år 1945. Kantstensproduktionen ökade under året med 23·2 %. Tillverkningen av byggnadssten steg med 3·0 %, varvid ökningen helt föll på mindre bearbetad sten. Totala makadamtillverkningen (av granit och gnejs samt svarta och gröna graniter) ökade med 4·1 %. Brytningen av blocksten av vanliga röda och grå graniter steg med 7·5 % och av svarta och gröna graniter med 18·1 %. Totala blockstensexporten steg från 14 222 ton år 1946 till 16 728 ton år 1947. Värdesiffran för arbeten av kalksten var 8·5 % högre än 1946 och för marmorarbeten 3·1 % högre än föregående års siffror. Avsaluproduktionen av omalen fältspat ökades med 94·6 % och av omalen kvarts med 1·5 %.

Vid kalk- och kritbruken har under år 1947, vad den osläckta kalken beträffar, produktionen minskat med 2.4 % till 521 620 ton, varvid minskningen helt faller på den periodiskt brända kalken. Bränd dolomit uppvisar något mindre produktion än föregående år. Under året levererad jordbrukskalk har redovisats med 173 300 ton kalk, 6 549 ton mjölkalk, 110 949 ton kalkstensmjöl samt 5 367 ton kalkmärgel; motsvarande siffror år 1946 voro resp. 197 199, 6 619, 115 910 och 4 429 ton. Förutom den ovannämnda kalken, framställd vid de egentliga kalkbruken, brännes för industriens eget behov kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker samt kopparverk och sockerbruk. Produktions-siffrorna för ifrågavarande kalk utgjorde 197 719 ton mot 194 048 ton år 1946. Av ifrågavarande kalk producerades under 1947 108 008 ton vid sulfatmassefabriker, 53 040 vid karbidfabriker, 917 ton vid kopparverk och 35 754 ton vid sockerbruk.

Antalet ugnar, som 1947 användes vid kalkbränningen, framgår av nedanstående tablä.

Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur.

	Periodisk bränning		Kontinuerlig bränning					
	Kalk- fyrar och jord- ugnar	Fält- ugnar	Schaktugnar		Ringugnar		Rote- rande bränn- ugnar	Andra ugnar
			gas- eldade	andra	gas- eldade	andra		
<i>För kalkbränning</i>	17	362	77	44	—	4	3	—
därav vid kalkbruk	17	362	51	17	—	4	2	—
sulfatmassefabriker	—	—	19	5	—	—	1	—
karbidfabriker o. kopparverk	—	—	7	—	—	—	—	—
sockerbruk	—	—	—	22	—	—	—	—
<i>För dolomitbränning</i>	—	—	—	8	—	—	—	—
<i>För bränning av kiselgur</i>	—	—	—	1	—	—	1	4
Summa 1947	17	362	77	53	—	4	4	4
» 1946	17	384	82	59	—	4	3	3

Vid framställning av olja ur alunskiffer användes 1 007 222 ton alunskiffer, varvid ur denna alunskiffer samt från en elektrisk anläggning för oljeutvinning »in situ» följande produkter erhöles:

	Ton	Värde kr.		Ton	Värde kr.
Bensin	13 024	1 799 200	Emulsion och beck	230	27 100
Fotogen	528	91 700	Ammoniumsulfat	612	143 703
Pannbrännolja	42 936	4 374 000			
Gasol	500	220 000		1 000 m ³	
Svavel	14 206	2 202 330	Gas	6 006	333 768

Vid Kinneklevaverken har ingen oljeutvinning ägt rum under redogörelseåret.

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas jämväl uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellavdelningen. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande:

Alunskiffer	ton	1 348 254	Kiselgur	ton	11 900
därav till bränsle	»	341 032	Krita	»	22 666
Kalksten	»	4 191 311	Kvartsit	»	168 848
därav kalkmärgel för cement- tillverkning	»	445 713	Lerskiffer	»	7 964
foderkalk	»	10 749	Sandsten	»	42 444

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis framgår av tabellen å sid. 29.

Stenindustriens och kalkbrukens avsaluproduktion länsvis.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Sandsten, kvartsit och flinta	
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten, krossad o. malen sten	Arbetad sten	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag
	Ton	Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor
Stockholms stad	—	—	107 462	—	7 200	—	—
Stockholms län	36 346	210	456 708	—	45 400	—	—
Uppsala län	—	—	38 500	—	—	—	—
Södermanlands län	—	—	103 125	—	18 340	—	—
Östergötlands län	9 640	430	120 913	—	44 176	18 317	15 800
Jönköpings län	41 400	55	171 353	169 208	469 017	—	—
Kronobergs län	—	—	885 155	5 033	704 444	—	—
Kalmar län	1 144	341	1 551 500	3 200	2 229 301	—	27 600
Gotlands län	—	—	—	—	—	20	205 340
Blekinge län	8 834	5 974	544 279	12 176	1 008 395	—	—
Kristianstads län	162 318	2 546	473 307	7 149	697 825	589	19 038
Malmöhus län	452 063	—	432 170	40 389	140 116	135 479	17 700
Hallands län	24 375	1 251	515 117	—	5 720	—	—
Göteborgs och Bohus län	272 408	128 355	4 444 651	—	343 760	—	—
Älvsborgs län	54 494	—	515 186	149	20 500	22 294	—
Skaraborgs län	470	100	446 188	—	209 445	18 107	5 046
Värmlands län	3 970	420	249 971	—	20 731	—	—
Örebro län	—	—	131 603	—	11 438	2 295	—
Västmanlands län	—	100	78 090	—	—	—	—
Kopparbergs län	5 400	499	234 678	763	14 590	536	52 381
Gävleborgs län	—	—	84 640	—	15 179	17	13 200
Västernorrlands län	15 360	79	98 529	1 430	—	—	—
Jämtlands län	—	—	7 000	—	—	5 913	—
Västerbottens län	2 546	46	22 790	—	1 250	—	—
Norrbottnens län	15 786	7	40 045	—	—	35	—
Hela riket 1947	1 106 554	140 413	11 752 960	239 497	6 001 827	203 602	356 105
» » 1946	1 046 625	151 171	9 572 607	243 754	6 278 173	254 873	485 125

L ä n	Fältspat	Kvarts	Kalksten, dolomit och marmor				Osläckt och släckt kalk	För jordförbättring levererad kalk m. m. ¹⁾
	Omalen	Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av				
				Kalksten	Marmor			
						Ton		
Stockholms stad	—	—	—	—	95 591	306 933	—	—
Stockholms län	8 132	—	—	—	144 132	613 583	—	—
Uppsala län	—	—	—	—	23 000	—	—	—
Södermanlands län	—	—	445 934	—	172 900	3 402 116	94 782	9 151
Östergötlands län	—	—	7 079	—	715 433	1 936 743	14 592	8 381
Jönköpings län	—	—	—	—	4 243	110 950	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	5 100	205 000	—	—
Kalmar län	—	—	43 993	—	911 553	—	50 030	9 041
Gotlands län	—	—	621 973	—	53 300	90 000	1 985	—
Blekinge län	7	28	—	2 000	—	—	—	2 000
Kristianstads län	—	—	427	39 218	125 385	17 008	5 115	44 095
Malmöhus län	—	—	452 139	50 933	247 740	633 535	22 459	52 206
Hallands län	687	—	—	11 555	—	—	12 692	18 167
Göteborgs och Bohus län ..	6 487	971	—	—	127 174	764 103	—	—
Älvsborgs län	405	24 777	73	—	7 240	27 300	—	—
Skaraborgs län	—	—	602 497	71 379	701 160	22 385	119 189	93 512
Värmlands län	—	—	15 757	3 128	3 600	50 500	—	—
Örebro län	1 025	—	94 696	1 879	885 284	1 095 088	103 905	33 007
Västmanlands län	5 208	1 895	26 610	16 338	9 000	165 000	51 343	1 707
Kopparbergs län	—	1 111	50 489	14 733	—	31 000	73 905	1 848
Gävleborgs län	—	—	5 879	—	—	20 000	—	—
Västernorrlands län	—	5 800	1 244	11 070	19 850	18 400	—	11 070
Jämtlands län	—	—	31 388	—	976 130	—	16 695	4 330
Västerbottens län	—	—	—	—	—	23 617	29 023	7 650
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket 1947	21 951	34 582	2 400 178	222 233	5 227 815	9 533 261	595 715	296 165
» » 1946	11 278	34 078	2 232 338	216 734	4 819 656	9 244 931	600 522	324 157

¹⁾ Här ingår all vid resp. läns kalkbruk framställd och för jordförbättring avsedd kalk (inkl. mjölkalk, kalkmargel och kalkstensmjöl).

Förbrukning av råvaror m. m.

I tabellen å sid. 31 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metaltillverkningens olika huvudgrenar 1947. Under rubrikerna tackjärn och götmetall ha därvid även inräknats smärre kvantiteter råmaterial, vilka förbrukats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Förbrukningen av råmaterial har kvantitativt, såsom naturligt är, i stort sett följt de inträdda förändringarna i produktionens storlek. Vad först *tackjärnstillverkningen* beträffar, har förbrukningen av järnmalm visat fortsatt nedgång, under det att åtgången av sinter ökat. Beträffande förbrukningen av briketter har denna i hög grad gått tillbaka. Fördelningen av vissa viktigare råmaterial på olika slag av tackjärnsframställning framgår av nedanstående tablå (kvantiteter i ton).

	Elektro- tackjärn	Koks- tackjärn	Annat tackjärn
Styckemalm.....	60 950	5 092	41 351
Slig	1 208	2 217	10 206
Briketter	—	—	390
Sinter	142 035	515 534	349 539
Manganmalm	9 486	—	177

Ovan upptagna förbrukningssiffror för elektrotackjärn avse endast i elektrisk masugn framställt tackjärn. För tillverkning av tackjärn i annan elektrisk ugn förbrukades bl. a. 1 ton träkolstackjärn, 2 769 ton gjutjärnsskrot och 3 591 ton eget smidesskrot. För samma tillverkning användes även 1 ton kisel-mangan-järn, 96 ton kiseljärn, 26 ton manganjärn samt 33 ton fosforjärn. Av den för tackjärnstillverkningen å sid. 31 redovisade slaggkvantiteten utgjordes 70 ton av manganslagg samt 543 ton av valsslagg, som använts i elektromasugn.

Vid *ferrolegeringsframställningen* förelåg minskad förbrukning för flertalet av de använda råvarorna. En viss ökning ägde dock rum beträffande åtgången av volfram-malm. Av den förbrukade krommalmen utgjordes 1 827 ton av slig och av den redovisade molybdenmalmen bestod 262 ton av slig.

Enligt tabellen vid tillverkningen av ferrolegeringar förbrukade 186 ton andra malmer, 10 542 ton slagg samt i tabellen ej redovisad förbrukning av metaller m. m. utgjordes av (siffror i ton):

andra malmer		metaller m. m.		slagg	
bauxit	85	aluminium	173	kromslagg	3 755
kolumbitmalm.....	3	klorater	8	manganslagg	6 767
rutilmalm	8	koksalt	5	volfram- "	20
titanmalm	84	soda	12		
tantal-malm	6	vanadinsyra	139		

Beträffande produktionen av *järnsvamp* visade förbrukningen av järnmalm en stark nedgång. Ökad konsumtion förelåg dock för järnmalmsslig.

Vid *vållmetallframställningen* steg förbrukningen av träkolstackjärn.

Vid *götmetalltillverkningen* minskade förbrukningen av träkolstackjärn, under det att förbrukningen av kokstäckjärn ökade. En minskning inträdde i förbrukningen av såväl gjutjärnsskrot som smidesskrot. Åtgången av ferrolegeringar var i stort sett densamma som föregående år.

Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d. år 1947.

Varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	järn-svamp a) och väll-metall b)	göt-metall	övriga järn-verks-produkter	andra metaller	Summa
	T o n						
Järnmalm	107 393	11 a)	142	30 566	—	98	138 210
Järnmalmsslåg	13 631	255 a)	32 171	3 349	—	—	49 406
Briketter (av slag)	390	—	—	—	—	—	390
Sinter (av slag)	1 007 108	— a)	9 537	130	—	—	1 016 775
Andra malmer (inkl. slag):							
krommalm	—	22 374	—	116	—	—	22 490
manganmalm	9 663	13 915	—	1	—	—	23 579
molybdenmalm	—	532	—	—	—	—	532
volframalm	—	3 032	—	23	—	—	3 055
andra malmer o. d.	2	186	—	3	—	276 191	276 382
Tackjärn: träkols-	98	— b)	6 134	237 487	—	—	243 719
därav elektro-	1	— b)	105	63 438	—	—	63 544
koks-	503	—	—	312 945	—	—	313 448
därav utländskt	—	—	—	15 215	—	—	15 215
Gjutjärnsskrot	4 131	—	—	26 028	—	—	30 159
Glödspån	11	6	—	366	—	—	383
Smidesskrot:							
egget	3 847	— b)	228	344 035	40	—	348 150
köpt: kvalitets-	—	4	—	50 777	1 684	—	52 465
ordinärt	—	3 857	—	273 915	—	1 849	279 621
därav direkt import.	—	—	—	51 331	—	—	51 331
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	13	245	—	394	—	—	652
" , över 15 % "	1 623	534	—	4 353	—	—	6 510
kisel-manganjärn	1	2 066	—	2 100	—	—	4 167
kromjärn, högst 1 % kol	—	—	—	6 177	—	—	6 177
" , över 1 % "	—	643	—	1 924	—	—	2 567
mangan- och spegeljärn	33	29	—	7 685	—	—	7 747
volframjärn	—	—	—	511	—	—	511
andra ferrolegeringar	33	—	—	493	—	—	526
Slagg	1 565	10 542	—	837	—	209	13 153
Kalksten	66 674	136 a)	2 774	22 804	16	9 753	102 157
Kalk, bränd	259	9 624	—	44 137	—	—	54 020
Dolomit: rå	—	933	—	16 286	—	—	17 219
bränd	156	—	—	17 885	2	—	18 043
Kvarts	1 346	19 680 b)	23	24 352	341	23 155	68 897
Sandsten	—	— b)	101	6 958	687	—	7 746
Fluss- och fältspat	78	51	—	2 187	—	—	2 316
Kaolinsand	21	—	—	423	—	—	449
Kvarts-, kvartsit- o. silikattegél ..	81	—	—	9 114	266	525	9 986
Magnesittegél	189	296	—	1 919	76	1 108	3 588
Krommagnesittegél	71	—	—	2 104	30	—	2 205
Chamottetegel och -skrot	2 555	174	1) 443	13 996	3 517	239	20 924
Sintermagnesit och magnesitmjöl ..	14	—	—	539	28	—	581
Eldfast lera	466	111 b)	1	5 981	341	—	6 000
Övrigt eldfast infodringsmaterial ..	232	5 a)	3 341	1 590	95	—	5 263
Kolektroder	118	743	—	37	—	1 407	2 305
Grafit elektroder	25	1	—	1 060	—	1	1 087
Elektrodmassa	2 473	1 120 a)	20	1 577	—	1 298	6 488

1) Därav 440 ton för järnsvampframställning.

Förbrukningen av järnsvamp och i tabellen å sid. 31 ej specificerade 3 ton andra malmer, 493 ton ferrolegeringar samt andra metaller m. m. framgår närmare av nedanstående tablå (siffror i ton):

<i>järnsvamp</i>		niobiumjärn.....	1	nickel	1 813
inhemsk	26 503	svaveljärn	3	svavel	4
<i>andra malmer</i>		titanjärn	30	<i>skrot</i>	
svavelkis	3	vanadinjärn	45	aluminiumskrot	1
<i>ferrolegeringar</i>		<i>metaller m. m.</i>		manganskrot	355
fosforjärn	22	aluminium	173	<i>slagg</i>	
kiselcalcium	23	bly	10	vanadinslagg	8
kiselcalciummanganjärn	14	fosfor	1	hyttslag	9
krommanganjärn	53	kobolt	95	vällugns- och stålugs-	
molybdenjärn	231	koppar	12	slag	820
nickeljärn	71	krom	1		
		mangan	28		

Duplexförfarande har använts för framställning av elektrostål ur 63 198 ton bessemermetall. Från ljusbågeugn har till induktionsugn överförts 5 153 ton stål i flytande tillstånd samt från ljusbågeugn till martinugn 2 631 ton flytande metall.

Förbrukningssiffrorna för *övriga järnverksprodukter* avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. Förutom de i tabellen nämnda råvarorna ha förbrukats bl. a. 339 ton zink och 174 ton svavelsyra. — Järnverkens förbrukning av tackjärn och skrot för framställning av vanligt tackjärnsgjutods är icke medräknad här utan ingår i den allmänna industriberättelsens hithörande redovisning.

Förbrukningen av andra malmer än järnmalm vid *metallframställningen* har ökats från 240 227 ton år 1946 till 276 191 ton år 1947. Sistnämnda kvantitet jämte vissa andra råvaror specificeras nedan (siffror i ton):

<i>andra malmer</i>		<i>andra råvaror</i>	
andalusit	75	aluminiumoxid	2 283
arsenikslig	74 387	kryolit	268
bauxit	10 965	zinkoxid	149
bly- och silversinter	317	aluminiumfluorid	29
blyslig	11 866	koksalt	10 427
guldmalm	21 190	kopparskarsten	320
guldmalmslig	5 723	magnesium	2
kisbränder	93 200	mangan	2
kopparmalmslig	57 507	natriumbikromat	108
purple-ore	52	natriumfluorid	9
svavelkis	909	natriumklorat	40
<i>skrot</i>		natronsalpeter	602
aluminiumskrot	267	salpetersyra	42
blyskrot	765	saltsyra	37
kopparskrot	8 926	soda, kalcinerad	384
		svavelsyra	621

För metallframställningsverk, som för vidare bearbetning framställa mellanprodukter, upptagna som råmaterial i tabell å sid. 31 och ovanstående tablå, redovisas endast förbrukningen av de ursprungliga råmaterialen.

Förbrukningen av de viktigaste slipmedlen vid de stenindustriella anläggningarna framgår av nedanstående tablå, med kvantiteterna angivna i kg:

bly	665	pimsten	1 428	tennaska	1 274
karborundum	56 263	smärgel	5 804	terpentin	1 117
magnesit	1 494	stålsand	999 494		

Förbrukningen av flotationsreagenser vid malmgruvorna samt koksalt, sprängämnen och tändhattar vid gruvor och stenindustriella anläggningar redovisades med följande kvantiteter i kg:

aeramine.....	198	kresylsyra.....	30	terpentin.....	1 500
aminacetat.....	326	kromater.....	20 169	vattenglas.....	100 456
cyanid.....	25 184	mellanolja.....	15 166	xantat.....	525 398
bensin.....	500	olein.....	85 566	—	—
fotogen.....	500	pine-oil o. tallolja..	101 147	koksalt.....	1 252 751
garvextrakt.....	1 199	salpetersyra.....	64 130	sprängämnen.....	3 482 697
kalk.....	3 574 323	soda.....	21 275	tändhattar (st.)....	7 398 792
koppar- o. zinksulfat	431 719	svavelsyra.....	1 362 884		

Bränsle, smörjmedel och elektrisk energi.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle lämnas i tabellerna å sid. 34 och 35. Tabellen å sid. 35 över träkolsförbrukningen är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror, sedan 1936 angivna i vagnskuberat mått före intagning i kolhus. I denna tabell är även inräknad förbrukningen av träkol för framställning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänförs till bergverk. Dessa företags förbrukning av träkol, jämte övrigt bränsle, ingår även i den övre tabellen å sid. 35 under rubrikerna tackjärn resp. götmetall. Däremot är ej förbrukningen av träkol vid framställning av sinter och ferrolegeringar inräknad i tabellen över järnverkens träkolsförbrukning men ingår i tabellen på sid. 34 resp. den övre tabellen på sid. 35.

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, kr. 2·96 per hl år 1947 mot kr. 2·64 år 1946.

Siffrorna i tabellen å sid. 34 angående bränslekonsumtionen vid brikett- och sinterframställningen samt i den övre tabellen å sid. 35 över bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter. I dessa siffror ingå, förutom bränsle för själva industridriften, även förbrukningen av bränsle för industriernas egna transportmedel samt för uppvärmning av fabriks- och kontorslokaler m. m.

I den sistnämnda tabellen har järnverkens bränsleförbrukning vid framställning av andra produkter än de i tabellen specificerade sammanslagits med bränsleförbrukningen vid tillverkningen av smitt och pressat samt varmvatsat järn och stål.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av nedersta raden i omstående tabell. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 436 210 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av c:a 9 622 miljarder kalorier, vilket innebär en ökning med omkring 5 %. Givetvis kan vid detta slags beräkningar hänsyn ej tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, enär de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

Bränsleförbrukningen ökade genomgående inom alla bergverksgrupper med undantag av kolgruvor. Av de olika grupperna visade järngruvor, andra malm-

Bränsleförbrukningen vid bergverken år 1947.

Bränsleslag	Kvantitetseg- enhet	Förbrukningen av bränsle vid							
		järngruvor		andra malm- gruvor	järnverk	metall- fram- ställ- verk	sten- kols- gruvor	stenindu- striella anlägg- ningar	Summa
		totalt	därav för brikette- ring och sintring						
Stenkol (inkl. stybb) o. kolbriketter	ton	1 131	—	173	192 578	28 025	5 358	17 499	244 764
Koks (inkl. stybb) och koksstybbriketter ..	»	55 384	54 488	96	330 525	3 913	—	11 660	401 578
Torvbränsle (inkl. torv- briketter)	»	—	—	4 649	17 968	—	—	1 199	23 816
Träkol: industrikol (inkl. stybb)	hl	561 152	547 433	3 347	13 719 310	4 106	—	4 618	14 292 533
gengaskol	»	1 897	—	639	7 575	—	—	753	10 864
Gengasved	m ³	449	—	433	—	—	—	—	882
Annat träbränsle: ved i större stycken	m ³	48 689	—	35 256	542 322	7 532	15 741	239 762	889 302
andra slag	»	16 248	4 844	8 396	853 046	2 746	—	38 327	918 763
Flytande bränsle: bensin, bentyl, motor- sprit	ton	247	—	226	320	102	33	2 052	2 980
motor- resp. pann- brännolja	»	5 033	4 690	199	94 353	7 664	134	31 309	138 692
fotogen	»	10	—	12	100	1	—	481	604
tjälroljor (brännoljor)	»	—	—	—	505	—	—	6	511
Gasbränsle: masugns- och koks- ugns gas	1000 m ³	15 908	15 908	—	501 029	—	—	—	516 937
Alunskiffer	ton	—	—	—	—	—	—	331 986	331 986
Summa bränsle med re- duktion till stenkol ¹⁾	ton	86 596	73 990	10 132	1 093 787	45 392	8 288	192 015	1 436 210

gruvor samt metallframställningsverk och stenindustriella anläggningar den största relativa ökningen med resp. 23·2, 17·6, 9·8 och 7·0 %. Järnverkens andel av den totala bränsleförbrukningen minskade något och utgjorde 76·2 % mot 77·4 % år 1946. Bränsleförbrukningen minskade emellertid vid framställningen av ferrolegeringar med 12·9 % och av vällmetall med 6·2 % men visade ökning vid tillverkningen av framför allt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål. Vid stenindustriella anläggningar utgjorde bränsleförbrukningen 13·4 % av den totala bränsleåtgången mot 13·1 % år 1946. Förbrukningen av träkol samt krisbetonade träbränslen jämte torv har minskat högst väsentligt, under det att åtgången av stenkol, koks samt flytande bränslen visat en anmärkningsvärd ökning. Det är särskilt vid tillverkningen av götmetall samt smitt och pressat och varmvalsat järn och stål som flytande bränslen kommit till stor användning under 1947.

¹⁾ Förbrukningen av masugns- och koksugns gas är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen. Redovisningen av detta bränsle synes vara ofullständig särskilt beträffande förbrukningens storlek inom tackjärnstillverkningen. De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; träkol, träkolstybb och bilkol 0·017; torvbränsle 0·5; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1·6, motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; tjälrolja 1·3; alunskiffer 0·2.

Bränsleförbrukningen vid järnverken år 1947.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsegnd	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av						
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp	väll- metall	göt- metall	smitt o. pressat samt varm- valsat järn o. stål m.m.	Summa
Stenkol (inkl. stybb) och kolbriketter ..	ton	207	1 778	12 931	—	65 498	112 164	192 578
Koks	»	243 857	18 348	—	—	6 428	23 173	291 806
Koksstybb och koks- stybbriketter	»	26 771	—	11 093	—	669	186	38 719
Torvbränsle (inkl. torv- briketter)	»	—	—	—	—	10 295	7 673	17 968
Träkol: industrikol ..	hl	13 198 342	127 185	108 424	147 495	92 323	34 125	13 707 894
stybb	»	9 404	—	—	—	933	1 079	11 416
gengaskol	»	—	—	—	—	5 673	1 902	7 575
Gengasved	m ³	—	—	—	—	—	—	—
Annat träbränsle:								
ved i större stycken	»	1 481	196	76	591	282 976	257 002	542 322
andra slag	»	545	2 122	—	—	491 761	358 618	853 046
Flytande bränsle:								
bensin, bentyl, motor- sprit	ton	1	12	—	—	38	269	320
motor- resp. pann- brännolja	»	6	217	—	—	27 406	66 724	94 353
fotogen	»	7	—	7	—	17	69	100
tjälolja (brännolja)	»	—	—	—	—	501	4	505
Masugns- och koks- ugns gas ¹⁾	1000 m ³	299 540	—	—	—	25 421	176 068	501 029
Summa bränsle med reduktion till stenkol ²⁾	ton	509 220	23 775	26 445	2 608	213 990	317 749	1 093 787

Träkolförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1947.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde	Medel- pris per hl
	H e k t o l i t e r		K r o n o r		
Stockholms län	163 348	36 120	199 468	612 825	3'07
Uppsala län	118 763	—	118 763	315 000	2'65
Södermanlands län	148 324	—	148 324	395 457	2'67
Östergötlands län	85 839	340 983	426 822	1 224 113	2'87
Kronobergs län	350	200	550	2 210	4'02
Blekinge län	17 798	—	17 798	38 500	2'16
Malmöhus län	1 084	—	1 084	3 428	3'16
Göteborgs och Bohus län	1 816	—	1 816	5 993	3'30
Värmlands län	533 164	616 799	1 149 963	3 710 604	3'23
Örebro län	3 262 315	739 262	4 001 577	12 102 284	3'02
Västmanlands län	2 414 557	61 585	2 476 142	6 873 241	2'78
Kopparbergs län	1 056 263	—	1 056 263	3 493 298	3'31
Gävleborgs län	4 096 377	—	4 096 377	11 730 822	2'86
Norrbottens län	5 985	—	5 985	14 953	2'50
Hela riket	11 905 983	1 794 949	13 700 932	—	—
Värde i kr.	35 107 267	5 415 461	—	40 522 728	—
Medelpris per hl i kr.	2'95	3'02	—	—	2'96

1) Ang. masugns gas se not 1 sid. 34. — 2) Ang. reduktionstal se not 1 sid. 34.

Närmare uppgifter om åtgången av huvudsakliga bränsle- och reduktionsmedel vid vissa slag av tackjärnsframställning följa här nedan ¹⁾.

Ugn och bränsleslag	Bränsleslag	Kvantitetsgrund	Totalbränsleförbrukning	Medelförbrukning av bränsle per ton tillverkat tackjärn
<i>Vanlig masugn:</i>				
med enbart träkol	träkol	hl	12 540 600	51.19 hl
» » koks	koks	ton	219 377	0.71 ton
<i>Elektrisk masugn:</i>				
med träkol och el. energi	träkol	hl	656 050	25.90 hl
	el. energi	kWh	56 608 435	2 235 kWh
» koks o. koksstybb samt el. energi	koks	ton	24 480	.
	koksstybb	»	26 359	.
<i>Annan elektrisk ugn än masugn.....</i>	el. energi	kWh	289 798 600	2 639 kWh
	koksstybb	ton	312	.
	el. energi	kWh	5 592 390	932 kWh

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har ökat något från 51.03 hl till 51.19 hl per ton år 1947; siffran för medelförbrukningen vid framställning av elektrotackjärn med träkol har höjts från 24.6 hl till 25.9 hl per ton. Medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstackjärn i vanlig masugn var något mindre än 1946 och utgjorde 0.71 ton per ton tackjärn.

Den totala förbrukningen av *elektrisk energi* vid olika bergverk belyses av nedanstående tablå.

	År 1946		År 1947	
	1 000 kWh	%	1 000 kWh	%
Järngruvor	193 289	8.2	178 786	8.4
Andra malmgruvor	111 050	4.7	101 284	4.8
Järnverk	1 637 365	69.7	1 536 336	72.5
Andra metallframställningsverk o. d.	192 646	8.2	165 654	7.8
Kolgruvor	13 475	0.6	11 901	0.6
Kalk- och kritbruk	10 533	0.5	10 567	0.5
Skifferoljeverk	162 508	6.9	88 178	4.1
Fältspats- och kvartsbrott	1 894	0.1	2 031	0.1
Andra stenindustriella anläggningar	25 078	1.1	25 333	1.2
Summa	2 347 838	100.0	2 120 070	100.0

I tablån nedan meddelas en sammanställning över bergverkens konsumtion (i 1 000 kWh) av elektrisk energi för viktigare elektrotermiska ändamål åren 1946 och 1947 med fördelning på fem huvudrubriker.

	1946	1947
Tackjärnssmältning i elektrisk masugn	399 945	346 407
» » annan elektrisk ugn	6 560	5 592
Smältning av ferrolegeringar	266 823	218 876
Stålsmältning	289 483	276 972
Elektrolys eller smältning av metaller	141 312	117 775
Summa	1 104 123	965 622

Totalsiffran sjönk under 1947 närmast till följd av elektricitetsransoneringen med 12.5 % jämfört med 1946 års siffra. Förbrukningen har minskat för smältning av ferrolegeringar med 18.0 %, för elektrolys eller smältning av metaller med 16.7 %, för tackjärnssmältning med 13.4 % och för stålsmältning med 4.3 %.

¹⁾ Utom i nedanstående tablå redovisade åtgång av huvudsakliga bränsle- och reduktionsmedel ha använts smärre kvantiteter av andra bränsleslag, vilka finnas närmare angivna i övre tabellen å sid. 35.

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel (i kg):

transformatoroljor	100 435	maskin- och cylinderoljor	730 816
skäroljor, även vattenlösliga	81 148	andra smörjoljor	480 187
motor- och biloljor	179 648	fasta smörjmedel, fett	593 755

De ovanstående siffrorna innefatta även förbrukningen av smörjmedel för transportmedel, använda för industridriften, och avse kvantiteter, som under året förbrukats eller tillförts maskins smörjsystem.

Drivkraft.

En översikt över den under 1947 vid bergverken använda drivkraften meddelas i nedanstående tabell.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 820 225 hästkrafter, kommo omkring tre femtedelar (60·4 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och sintringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (27·5 %). Av denna sistnämnda kraft, 225 876 hästkrafter, användes vid gruvbrytningen för uppföring och pumpning 82 172, för bormning 31 711 och för andra ändamål 20 554 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 63 968 samt vid brikettering och sintring 15 246 hästkrafter. Dessutom förbrukades vid gruvorna 12 225 hästkrafter för andra ändamål än vid gruvbrytning resp. vid anrikning, brikettering och sintring.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabellen å sid. 38, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Detaljerad redovisning för de särskilda slagen av motorer lämnas i tab. 9. Motorernas styrka angives i under året uttagna effektiva hästkrafter.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk.

	Gruvor, anriknings-, sint-rings- och briketteringsverk		Järnverk		Andra metallframställningsverk o. d.		Sten-industriella anläggningar		Summa hk
	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	—	—	3	70	—	—	—	—	70
Vattenturbiner	1	85	22	5 230	—	—	2	65	5 380
Ångmaskiner	8	167	3	1 450	—	—	7	295	1 912
Olje- och gasmotorer..	52	790	1	120	—	—	73	2 154	3 064
Elektriska motorer ..	9 263	224 834	35 172	488 319	3 106	33 536	5 215	63 110	809 799
Summa 1947	9 324	225 876	35 201	495 189	3 106	33 536	5 297	65 624	820 225
» 1946	8 920	221 812	32 442	481 599	3 106	33 140	5 624	69 617	806 168
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	24	7 691	64	56 132	—	—	4	275	64 098
Ångmaskiner	1	19	2	150	—	—	—	—	169
Ångturbiner	1	760	4	8 750	1	1 900	2	21 760	33 170
Olje- och gasmotorer..	7	375	5	5 100	—	—	1	100	5 575
Summa 1947	33	8 845	75	70 132	1	1 900	7	22 135	103 012
» 1946	31	9 327	86	62 259	1	1 900	6	24 025	97 511

Drivkraftens fördelning länsvis.

L ä n	Vatten- hjul	Vatten- tur- biner	Ång- maski- ner	Ång- tur- biner	Olje- och gas- mo- torer	Summa primär- motorer	Elek- triska motorer
Eff. hk							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	68
Stockholms län	—	—	70	760	30	860	4 192
Uppsala län	—	1 190	—	—	—	1 190	16 231
Södermanlands län	—	1 500	—	2 850	4 660	9 010	15 527
Östergötlands län	—	415	—	—	253	668	17 842
Jönköpings län	—	—	—	—	82	82	1 952
Kronobergs län	—	—	—	—	18	18	1 960
Kalmar län	—	—	—	—	215	215	3 443
Gotlands län	—	75	170	—	188	433	3 251
Blekinge län	—	—	—	—	96	96	8 085
Kristianstads län	—	20	55	—	336	411	6 547
Malmöhus län	—	—	156	—	893	1 049	13 417
Hallands län	—	—	—	—	85	85	2 772
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	486	486	4 944
Älvsborgs län	—	200	—	—	66	266	7 203
Skaraborgs län	—	—	—	—	108	108	3 426
Värmlands län	—	12 025	—	—	3	12 028	71 055
Örebro län	—	12 952	280	21 760	186	35 178	122 275
Västmanlands län	50	8 195	150	200	—	8 595	83 864
Kopparbergs län	—	28 401	—	—	194	28 595	183 361
Gävleborgs län	20	755	1 200	5 700	600	8 275	109 372
Västernorrlands län	—	—	—	—	35	35	3 567
Jämtlands län	—	—	—	—	105	105	1 915
Västerbottens län	—	—	—	1 900	—	1 900	58 125
Norrbottnens län	—	3 750	—	—	—	3 750	65 405
Hela riket 1947	70	69 478	2 081	33 170	8 639	113 438	809 799
» » 1946	70	64 667	2 320	35 270	8 444	110 771	792 908

Fyndigheters förvärvande och försvar.

Mutsedlar. Antalet under 1947 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av sammanställningen sid. 39, till 468 mot 482 år 1946. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Tilldelade utmål. Enligt 2 § i 1938 års gruvlag skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1947 anvisats nedanstående 16 utmål (1946 27 utmål):

järnmalm	3	bly- och silvermalm	2
kopparmalm	1	bly- och zinkmalm	7
manganmalm	1		
svavelkis	2		
		Summa	16

Antal mutsedlar gällande malmer och andra inmutningsbara mineral.

	Antal mutsedlar					Antal mutsedlar			
	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Summa			Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmutade fyndigheter	Summa	
			1947	1946				1947	1946
Blymalm	—	—	—	10	Bly-, silver- och järnmalm	28	—	28	—
Guldalm	13	—	13	3	Bly-, silver-, grafit- och vanadinmalm	—	3	3	—
Järnmalm	65	31	96	123	Bly-, silver-, zink- och kopparmalm	—	2	2	—
Kopparmalm	53	13	66	84	Bly- och zinkmalm	17	9	26	12
Krommalm	1	1	2	45	Guld- och silvermalm	9	—	9	—
Manganmalm	—	—	—	2	Järn- och vanadinmalm	—	—	—	7
Magnetkis	—	6	6	—	Järnmalm och svavelkis	1	2	3	—
Magnesitmalm	16	—	16	—	Koppar-, grafit- och vanadinmalm	—	1	1	—
Molybdenmalm	—	1	1	13	Koppar- och nickelmalm	—	—	—	14
Nickelmalm	—	2	2	5	Molybden- och volfram-malm	1	8	9	—
Silvermalm	—	—	—	4	Svavelkis och magnetkis	—	—	—	32
Svavelkis	61	12	73	69					
Titanmalm	1	—	1	—	Summa	336	132	468	482
Vanadinmalm	—	—	—	11					
Volframalm	5	5	10	3					
Zinkmalm	33	8	41	10					
Bly- och silvermalm ..	32	28	60	35					

Tabellen nedan visar, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1947 bevarats i 4 937 utmål (4 973 1946) och 34 koncessioner (43 1946). Dessutom hava 45 sjömalmsutmål samt 2 varputmål för andra malmer, lagda 1885, försvarats under året.

Under år 1947 ha 2 utmål anmälts sönade.

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1947.

	Utmål för malmgruvor		Utmål och koncessioner för stenkol m. m.			Summa
	för-svarade genom erläggande av avgift	sönade under året	för-svarade genom arbete	under vilostånd	sönade under året	
Utmål för järngruvor	3 359	—	—	—	—	3 359
» » andra malmgruvor	1 260	2	—	—	—	1 262
» » stenkolsgruvor	—	—	316	—	—	316
Koncessioner för stenkolsgruvor	—	—	28	1	—	29
» » alunskiffer	—	—	5	—	—	5
Summa	4 619	2	349	1	—	4 971

Sättet för bibehållande av rätt till fyndighet. Rätt till de malmer eller mineral, som enligt 1938 års gruvlag äro inmutbara, kan efter utmålsläggningen bibehållas endast genom betalning av försvarsavgift. Enligt gruvstadgan kunde gruvrätt försvaras även med arbete, eventuellt giltigt även för flera angränsande utmål eller för flera år framåt. Härjämte kunde under vissa förutsättningar vilostånd få åtnjutas, d. v. s. att försvaret under visst antal år fick nedläggas utan att gruvrätten förverkades. Då 1884 års gruvstadga med vissa modifikation-er enligt 45 § av 1886 års lag angående stenkolsfyndigheter m. m. är giltig för försvaret av de stenkolsfyndigheter, till vilka rätten uppkommit före stenkolslagens ikraftträdande, försvaras fortfarande dessa äldre rättigheter med arbete.

Koncessioner enligt stenkolslagen kunna försvaras endast med arbete. Detta gäller ej blott, då koncessionen avser stenkol, utan även beträffande fyndigheter av salt, olja, gas och alunskiffer, beträffande vilka bestämmelserna i detta avseende dock äro sinsemellan olika.

Företagare och personal.

Fördelningen av de under redogörelseåret i gång varande bergverken efter olika kategorier av företagare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken annat bolag hava förutom vanliga bolag och kommanditibolag förts företag, som drivits av sterbhusdelägare samt sådana intressentskap och föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte andra bolag eller enskilda personer, som samfällt drivit visst bergverksföretag utan att härför bilda aktiebolag eller ekonomisk förening.

Antal anläggningar och arbetare fördelade efter företagare år 1947.

	Enskilda personer				Aktiebolag		Annat bolag		Ekonomisk förening		Kommun		Staten	
	Samtliga		Därav kvinnor											
	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare
Järngruvor	—	—	—	—	74	6 617	3	374	—	—	—	—	—	—
Andra malmgruvor ..	1	26	—	—	22	2 330	3	246	—	—	—	—	1	15
Järnverk	—	—	—	—	63	37 160	1	36	—	—	—	—	—	—
Andra metallframställningsverk o. d.	—	—	—	—	7	1 541	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolgruvor	4	353	—	—	10	770	2	28	—	—	—	—	—	—
Kalk- och kritbruk ..	21	233	1	7	57	2 256	5	27	3	53	1	29	—	—
Skifferoljeverk	—	—	—	—	1	1 006	—	—	—	—	—	—	—	—
Fältspats- o. kvartsbrott	8	84	—	—	11	165	1	6	1	9	—	—	—	—
Andra stenindustriella anläggningar	60	638	—	—	205	4 746	38	458	14	234	6	67	—	—
Summa	94	1 334	1	7	452	56 591	53	1 175	18	296	7	96	1	15

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal.

	Företagsledare		Övrig chefspersonal		Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl		Kontorspersonal		Kontorsbud, -vaktmästare, telefonister o. d.		Re-sande i fir-mans tjänst	Summa
	Män	Kv.	Män		Män	Kv.	Män		Män	Kv.	Män	Kv.	Män	
Järngruvor	20	—	27	109	1	333	215	31	14	9	—	—	—	759
Andra malmgruvor	8	—	20	74	23	147	102	28	11	3	—	—	—	416
Järnverk	57	—	302	1 815	128	1 398	2 128	1 172	234	139	9	—	—	7 382
Andra metallframställningsverk o. d.	4	—	20	110	23	87	67	78	7	10	—	—	—	406
Kolgruvor	3	—	3	9	1	30	20	10	—	—	—	—	—	76
Kalk- och kritbruk	34	—	5	15	—	81	42	35	1	4	6	—	—	223
Skifferoljeverk	1	—	4	74	5	57	58	26	4	3	—	—	—	232
Fältspats- o. kvartsbrott	6	—	1	1	—	21	3	2	—	—	1	—	—	35
Andra stenindustriella anläggningar	85	1	29	64	—	224	130	62	15	2	58	—	—	670
Summa 1947	218	1	411	2 271	181	2 378	2 765	1 444	286	170	74	—	—	10 199
» 1946	208	1	420	2 161	175	2 320	2 536	1 238	367	274	94	—	—	9 794

Vid järnverken har redovisats 1 manlig firmainnehavare, vid kolgruvorna 34, vid fältspats- och kvartsbrotten 5 samt vid andra stenindustriella anläggningar och kalkbruk 127 manliga och 1 kvinnlig firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1947 sysselsatta arbetare uppgick till 59 507, varav 58 244 män och 1 263

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalmsbrytning	5 919	173	89	4	6 092	93	6 185	12 811 447
därav hjälparbetare o. d.	2 234	54	140	4	2 288	144	2 432	5 149 707
Järnmalmsanrikning	431	14	2	—	445	2	447	963 914
Brikettering och sintring	359	—	—	—	359	—	359	790 949
Annan malmbrytning	2 144	61	51	10	2 205	61	2 266	4 456 983
därav hjälparbetare o. d.	1 009	55	51	10	1 064	61	1 125	2 267 196
Anrikning av annan malm	347	4	—	—	351	—	351	727 732
Järnverk	34 743	1 436	965	52	36 179	1 017	37 196	81 582 924
därav hjälparbetare o. d.	7 062	239	424	8	7 301	432	7 733	16 754 862
Andra metallframställningsverk o. d.	1 477	47	17	—	1 524	17	1 541	3 434 395
därav hjälparbetare o. d.	584	25	17	—	609	17	626	1 477 699
Kolgruvor	1 138	6	7	—	1 144	7	1 151	2 083 456
därav hjälparbetare o. d.	256	2	7	—	258	7	265	522 206
Kalk- och kritbruk	2 541	23	33	1	2 564	34	2 598	5 528 060
därav hjälparbetare o. d.	479	10	3	—	489	3	492	1 070 022
Skifferoljeverk	972	23	11	—	995	11	1 006	2 290 845
därav hjälparbetare o. d.	252	23	11	—	275	11	286	650 835
Fältspats- och kvartsbrott	256	6	1	1	262	2	264	513 773
därav hjälparbetare o. d.	38	3	—	—	41	—	41	89 802
Andra stenindustriella anläggningar	6 058	66	18	1	6 124	19	6 143	12 414 232
därav hjälparbetare o. d.	611	24	14	1	635	15	650	1 347 559
Samtliga bergverk 1947	56 385	1 859	1 194	69	58 244	1 263	59 507	127 598 710
» 1946	57 712	1 951	1 067	87	59 663	1 154	60 817	132 251 231

¹⁾ Därav 1 kv.

kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 1 859, av de kvinnliga 69 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo något mer än tre femtedelar (62·5 %) på järnverken, medan stenindustriella anläggningar representerade 16·8 % och järngruvorna 11·7 %. Medeltalet arbetstimmar per arbetare minskade från 2 175 timmar år 1946 till 2 144 år 1947.

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämja med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Såsom hjälparbetare ha redovisats arbetare, som ej deltagit i själva industri-driften, och till dessa ha även räknats arbetare, sysselsatta med reguljära underhållsarbeten. Till denna grupp arbetare har sedan 1941, efter ändring av uppgiftsformulären, vid stenkolsgruvorna förts all personal, som ej deltagit vid själva brytningen och som tidigare huvudsakligen ingått under rubriken »gruvarbete i dagen», samt vid andra malmgruvor än järngruvor viss tidigare ej redovisad personal, sysselsatt med för gruvbrytningen förberedande arbeten.

Utöver i tabellen å föregående sida redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid sådana fältspats- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalk- och kritbruk, som ej anses vara av industriell storlek men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7. Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 904 män över och 6 män under 18 år, av vilka 40 män över 18 år voro sysselsatta vid fältspat- och kvartsbrotten. Av de redovisade arbetarna ha 15 män över 18 år betecknats såsom hjälparbetare.

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar och vilka därför endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostål redovisades vid dessa företag 334 manliga arbetare över och 6 under 18 år. Av dessa arbetare ha 68 män över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 223 män över 18 år vid sockerbruken, 179 män över 18 år vid sulfatmassefabrikerna samt resp. 40 och 3 män över 18 år vid karbidfabrikerna och kopparverken. Antalet hjälparbetare uppgick vid sulfatmassefabrikerna till 23 män över 18 år, vid karbidfabrikerna och kopparverken till 2 män över 18 år.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen överst å följande sida.

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 4 780 män, av vilka 4 325 eller 90·5 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen och vid brytning av annan malm än järnmalm samt minst vid järnmalmsbrytningen. Vid stenbrotten, såväl fältspats- och kvartsbrott som granit-, kalkstens- o. d. stenbrott, förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen nederst å följande sida redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod Örebro län främst med 17.0 % av hela arbetarantalet, närmast följt av Kopparbergs och Gävleborgs län (resp. 15.8 % och 12.4 %). I fjärde och femte rummen kommo Västmanlands och Värmlands län (10.6 % resp. 8.2 %).

Arbetspersonal vid malm- och stenkolsbrytning.

	Underjordsbrytning		Dagbrytning		Allt annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalsbrytning.....	2 519	4	399	—	3 001	169	89	4
Annan malm-brytning.....	920	1	51	—	1 228	5	51	10
Stenkolsbrytning.....	877	4	5	—	256	2	7	—
Summa 1947	4 316	9	455	—	4 485	176	147	14
» 1946	4 477	2	505	—	4 385	214	100	32

Bergverkens arbetare länsvis.

L ä n	Järn- gruvor	Andra malm- gruvor	Järn- verk	Andra metall- fram- ställ- nings- verk o. d.	Kol- gruvor	Sten- industri- ella an- lägg- ningar	Samtliga bergverk	
							År 1947	År 1946
Stockholms stad	—	—	—	—	—	17	17	16
Stockholms län	154	—	50	—	—	140	344	347
Uppsala län	153	—	1 038	—	—	8	1 199	1 163
Södermanlands län	145	11	728	—	—	614	1 498	1 566
Östergötlands län	—	64	2 076	—	—	358	2 498	2 563
Jönköpings län	13	—	—	—	—	149	162	166
Kronobergs län	—	—	40	—	—	159	199	187
Kalmar län	15	—	—	48	—	601	664	770
Gotlands län	—	—	—	—	—	553	553	480
Blekinge län	—	—	779	—	—	329	1 108	1 118
Kristianstads län	—	—	—	—	294	452	746	835
Malmöhus län	36	—	90	33	837	727	1 743	1 951
Hallands län	—	—	178	—	—	161	339	342
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	2 067	2 067	2 001
Älvsborgs län	—	—	1 209	—	—	120	1 329	1 284
Skaraborgs län	—	—	109	—	—	784	893	1 156
Värmlands län	256	75	4 537	—	—	27	4 895	5 128
Örebro län	982	368	7 025	—	—	1 716	10 091	10 476
Västmanlands län	707	19	5 256	46	—	262	6 290	6 419
Kopparbergs län	2 035	604	6 391	72	—	297	9 399	9 523
Gävleborgs län	119	—	7 267	—	—	8	7 394	7 417
Västernorrlands län	—	—	15	134	—	34	183	196
Jämtlands län	—	—	—	—	—	277	277	273
Västerbottens län	—	1 360	—	1 208	—	143	2 711	2 463
Norrbottnens län	2 376	116	408	—	—	8	2 908	2 977
Hela riket 1947	6 991	2 617	37 196	1 541	1 151	10 011	59 507	—
» » 1946	7 082	2 500	37 896	1 658	1 424	10 257	—	60 817

Det totala antalet arbetare vid bergverken minskade under redogörelseåret med 1 310 st. Av länen visade flertalet minskning av antalet arbetare. Detta gäller även sådana län, som uppvisat stark ökning av järnmalsbrytningen, exempelvis Kopparbergs och Norrbottens län. Beträffande andra malmgruvor förelåg en förhållandevis stark ökning inom Västerbottens län, vilket delvis sammanhänge med försöksbrytning av nya gruvor och upprättandet av nya anrikningsverk. Inom järnverken ägde en tillbakagång rum i arbetarantalet inom främst Värmlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län. Stenindustrien kännetecknades däremot i stort sett av ett jämförelsevis oförändrat arbetarantal inom de olika länen.

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer i de småländska länen, under redogörelseåret utgörande 2 män över 18 år, för vilka redovisats tillsammans 84 utgjorda arbetstimmar.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède en 1947.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		admini- stratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour ali- menter des générateurs électriques	
Mines de fer	77	759	6 991	163 944	4 101	180 843
Autres mines de minerais métallifères	27	416	2 617	53 020	4 350	54 949
Usines à fer	66	7 382	37 196	495 189	70 132	940 924
Autres usines pour la production de métaux, etc.	7	406	1 541	33 536	1 900	69 964
Mines de houille	16	76	1 151	8 912	394	10 820
Etablissements pour l'industrie de la pierre	432	1 160	10 011	65 624	22 135	102 228
Totaux 1947	625	10 199	59 507	820 225	103 012	1 359 728
» 1946	635	9 794	60 817	806 168	97 511	1 225 645

Il ressort du tableau ci-dessus que la valeur de vente totale des produits des industries extractives et métallurgiques a augmenté en 1947 de 10·9 % par rapport à l'année précédente.

L'augmentation la plus considérable peut être constatée pour les mines de fer. La quantité du minerai de fer a augmenté à 8 894 544 t en 1947. Les chiffres pour les usines de fer présentent une augmentation légère. Pour l'industrie de la pierre la production montre une très favorable augmentation et plus d'activité que pendant les années précédentes.

Le nombre des ouvriers a diminué pour presque tous les groupes. La diminution a été grande pour les mines de houille et pour les usines à fer.

L'extraction du minerai de fer a augmenté de 29·5 %, comparé à celle de 1946. Elle se répartit de manière suivante:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	5 645 787	85 333	7 893 753	125 289
Schlich	1 221 421	22 786	1 000 791	21 937
Totaux	6 867 208	108 119	8 894 544	147 226

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Briquettes	8 052	317	—	—
Sinters	1 007 819	30 846	1 040 221	34 451

L'exportation du minerai de fer a augmenté à 8 382 168 t en 1947, de 5 244 071 t en 1946.

La production du fer de *fonte*, 697 850 t en 1947, présente une augmentation de 1·7 % par rapport à celle de 1946.

La quantité totale des *ferro-alliages* a diminué à 26 719 t en 1947, de 32 874 t en 1946.

La production de *l'éponge de fer* était de 31 311 t en 1947; le total correspondant de l'année précédente était de 30 526 t.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer*, fait voir les chiffres suivants:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Gueuses et milbars	5 212	2 608	5 560	3 063
Métal fondu	1 202 769	347 883	1 190 702	357 719
dont Bessemer	115 682	20 536	148 001	24 881
» Martin	694 480	182 926	662 593	183 477
» acier de fusion électrique..	392 607	144 421	380 108	149 361

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹)	4 481	2 677	4 165	2 727
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹)	29 060	37 734	28 003	42 845
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	83 052	32 244	72 876	30 400
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	305 167	164 137	301 941	170 404
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	63 901	26 187	55 557	23 501
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	39 548	13 341	29 966	10 374
Fil de fer laminé à chaud	108 005	49 758	109 921	53 160
Tôles fortes et médium.....	90 767	45 189	81 432	41 937
Tôles minces	108 624	75 842	109 785	79 865
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	77 866	66 964	82 082	78 287
Déchets de fer	339 984	44 182	340 051	48 120

¹ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Minerai d'or	103 701	7 310	84 671	1 506
» d'argent et de plomb ..	27 633	9 835	26 708	16 597
» » manganèse	12 594	501	10 697	409
» » cuivre	55 628	12 328	49 196	17 284
» » zinc	62 727	6 531	60 568	7 822
» » wolfram	702	2 444	514	2 080
Pyrite de fer	280 208	7 560	310 571	8 518
Andalusite	7 415	260	270	56

La production des principaux ¹⁾ *métaux autres que le fer* a été:

	1946		1947	
	kg	Mille couronnes	kg	Mille couronnes
Or	2 849	12 235	1 765	7 052
Argent	22 421	2 302	21 211	1 830
	t		t	
Cuivre	15 852	19 250	18 579	29 730
Aluminium	3 879	6 657	3 117	5 196
Plomb, raffiné	10 123	8 912	8 449	8 287

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Houille	488 177	11 998	415 785	9 561
Argile réfractaire	129 696	975	129 491	1 107
Argile de klinker	37 453	165	34 597	152

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies* et les *autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	1 046 625	5 542	1 106 554	5 858
pavés	151 171	4 515	140 413	4 855
dalles et bordures de trottoirs	40 409	1 581	49 794	2 128
pierres de construction, ni polies ni sculptées	14 646	2 439	17 315	2 733
autres ouvrages	10 863	5 552	12 972	6 892
Granit dit noir ou vert, blocs bruts et macadam	242 997	2 380	238 585	2 779
pierres ouvrées	9 924	6 290	8 618	6 021
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	12 731	1 124	10 036	1 415
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	7 625	422	8 696	461
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	258 046	1 864	206 037	1 620

¹⁾ Les chiffres ne comprennent que la production des industries extractives et métallurgiques.

	1946		1947	
	t	Mille couronnes	t	Mille couronnes
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue	2 438 635	10 697	2 611 605	12 978
marne calcaire pour ciment etc	389 729	528	451 080	613
pierres de construc- tion et autres ouvrages.....	23 188	4 820	23 633	5 228
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	38 460	10 411	40 962	10 767
Feldspath, non moulu	11 278	330	21 951	624
moulu.....	13 998	695	16 002	757
Quartz, non moulu	34 078	259	34 582	304
moulu	19 252	423	21 928	527
Mica, en blocs.....	—	—	113	6
pierre cassée et moulue	69	19	42	13
Spath fluor.....	3 722	546	2 780	373
Baryte, non moulue.....	—	—	806	56
moulue	505	80	513	67
Caolin, moulu ou lavé	5 524	451	9 420	562
Talc	1 279	66	674	34
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	5 732 620	21 271	5 515 992	21 994
éteinte.....	858 300	4 423	1 247 004	4 605
	t		t	
Craie et farine fossile	19 376	1 696	17 866	1 702
Autres ouvrages	—	142	—	406

TABELLAVDELNING

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4	5
	Gruvfältets och gruvans namn	Antal med malm- fångst arbetade utmål ¹⁾	Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
1	Stockholms län	5	—	53 102	2 271
	<i>Häverö kommun:</i>				
	Herrängsfältet:				
2	Eknäsgruvan	5	215	13 703	—
3	Vikinggruvan			8 169	—
4	Evagruvan			14 110	2 029
5	Rya- och Spatgruvorna			17 120	242
6	Uppsala län	3	—	135 229	—
	<i>Alunda kommun:</i>				
7	Ramhällsfältet	2	298	31 232	—
	<i>Films kommun:</i>				
8	Dannemora gruvors odalutmål	1	283	103 997	—
9	Södermanlands län	9	—	77 475	—
	<i>Sköldinge kommun:</i>				
10	Kantorps gruvfält	4	284	72 640	—
	<i>Floda kommun:</i>				
11	Stavsfältet	4	284	4 073	—
	<i>Gåsinge—Dillnäs kommun:</i>				
12	Älgsjöbacksfältet	1	200	762	—
13	Jönköpings län	3	—	1 709	10 679
	<i>Månsarps kommun:</i>				
14	Smålands Tabergs gruvfält	3	280	1 709	10 679
15	Värmlands län	10 (3)	—	153 243	—
	<i>Färnebo kommun:</i>				
	Persbergs odalfält:				
16	Storgruvan	1	286	83 560	—
17	Alabama				
18	Långbansfältet	5	285	8 369	—
	<i>Nordmarks kommun:</i>				
19	Tabergs gruvor	2	291	17 414	—
20	Finnmosse gruvor	1	279	28 227	—

¹⁾ Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Inklusive plock-, vask- genom magnetisk sovring 18 227 ton. — ³⁾ Genom magnetisk sovring. — ⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring

järngruvorna år 1947.

6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Erhållen direkt användbar malm ²⁾			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm			
totalt		därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	totalt	därav ur äldre varp		
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t				T o n			
—	—	—	—	—	—	—	29 160	1	1	
}	—	—	—	—	—	—	³⁾ 29 160	1	}	
	77 209	1 545 000	—	—	—	—	18 627	—		6
	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 18 627	—		7
	⁵⁾ { 71 713 1 142 3 224 1 130	} 1 545 000	{ 49·4 42 52·6 30·3	0·004 0·004 0·004 0·004	0·052 0·15 0·11 0·11	3·8 2·5 6·2 12·1	}	—		8
312	4 680	—	—	—	—	—	76 416	1 539	9	
—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾ 72 779	1 539	10	
—	—	—	—	—	—	—	3 637	—	11	
312	4 680	—	50	0·102	0·075	—	—	—	12	
12 388	37 164	—	—	—	—	—	—	—	13	
12 388	37 164	—	32	0·055	0·05	0·38	—	—	14	
5 016	94 623	—	—	—	—	—	167 443	62 888	15	
{ ⁵⁾ 215 828 2 366	4 085	—	51·6	0·006	0·01	—	⁵⁾ 68 254	—	{ 16 17 18	
	19 872	—	64	0·018	0·012	1	} 3 961	—		
	44 954	—	55	0·026	0·012	1				
⁷⁾ 1 607	25 712	—	60	0·009	0·004	0·35	⁸⁾ 8 245	—	19	
—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 22 883	1 402	20	

samt magnetiskt och våtmekaniskt sovråd malm. — ³⁾ Därav genom magnetisk sovring 29 160 ton. — ⁴⁾ Därav 255 ton. — ⁷⁾ Mullmalm. — ⁸⁾ I kombinerat sovringsverk.

	1	2	3	4	5
1	Torsbogruvan	(1)	—	—	—
2	Pengruvan	(1)	—	—	—
3	Nordmarks gruvor	1	244	15 673	—
4	Finnshyttebergsfältet	(1)	—	—	—
5	Örebro län	{ 54 }	—	777 796	—
	<i>Nora kommun:</i>				
	Stribergs gruvfält:				
6	Övra Kärrgruvorna samt Kil- och Långgruvorna	5	283	71 700	—
7	Åsbergsgruvan	1	260	6 678	—
8	Rödbergsfältet	1	280	5 080	—
	Pershyttefältet:				
9	Övre fältet	1	160	13 694	—
10	Nedre fältet	1	281	43 496	—
11	Lockgruvan	(1)	10	—	—
	<i>Vikers kommun:</i>				
12	Dalkarlsbergs gruvfält	1	280	53 132	—
	<i>Hjulsjö kommun:</i>				
13	Ösjöbergsfältet	7	283	61 865	—
	<i>Hällefors kommun:</i>				
14	Sirsjöbergsfältet	4	283	43 660	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>				
15	Stållbergsfältet	7	286	127 887	—
16	Sundsgruvfältet	2	249	6 000	—
	Sköttgruve- och Mossgruvfältet:				
17	Sköttgruvan	2	290	23 662	—
18	Mossgruvan	1	290	18 857	—
19	Bastkärnsfältet	3	282	23 561	—
20	Lomborgsfältet	3	298	4 201	—
	<i>Linde kommun:</i>				
21	Stripa odalfält	9	283	239 359	—
22	Nybergsfältet	1	38	655	—
23	Svartbergsfältet	1	19	222	—
24	Högbansfältet	1	300	7 129	—
	<i>Ramsbergs kommun:</i>				
25	Blankafältet	2	300	17 496	—
26	Håkansbodafältet	1	270	9 402	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav 49 942 ton i kombinerat och 2 569 ton i magnetiskt sovringsverk.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 7 726	7 726	1
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 3 800	3 800	2
—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 52 511	49 897	3
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 63	63	4
256 901	4 686 803	4 276	—	—	—	—	340 907	10 957	5
28 314	545 978	—	51·1	0·018	0·01	—	40 802	5 166	6
2 062	55 847	—	62·9	0·013	0·005	—	1 443	—	7
1 975	53 491	—	50·7	0·016	0·01	—	¹⁾ 6 410	3 016	8
¹⁾ 2 132	42 000	1 176	54	0·005	0·05	0·1	—	—	
10 025	150 375	—	47	0·015	0·007	—	180	—	9
1 437	14 370	—	42	0·017	0·008	—	40 805	—	10
567	5 670	—	42	0·018	0·007	—	—	—	11
163	1 630	163	42	0·02	0·008	—	—	—	
7 154	259 206	—	58·3	0·043	0·016	—	39 788	2 716	12
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 28 757	—	13
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 15 964	26	14
¹⁾ 71 950	1 601 611	—	50·74	0·006	0·019	5·02	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 1 941	—	16
¹⁾ 5 809	145 222	—	46·5	0·012	0·297	0·4	¹⁾ 12 388	33	17
¹⁾ 1 583	39 578	—	56·9	0·022	0·048	1·15	¹⁾ 16 160	—	18
4 328	—	—	48·3	0·005	0·305	4·33	—	—	19
245	216 000	2 937	50·8	0·005	0·175	4·18	—	—	
5 236	—	—	42·8	0·006	0·285	4·08	—	—	
7 268	—	—	30·5	0·008	0·28	3·68	2 135	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
¹⁾ { 2 669	86 000	—	66·4	0·013	0·005	—	¹⁾ 106 144	—	21
101 280	1 418 000	—	49·9	0·009	0·007	—	—	—	22
646	10 885	—	15	0·035	0·02	15	168	—	23
—	—	—	—	—	—	—	3 722	—	24
1 924	32 400	—	50	0·01	0·01	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
134	8 040	—	40	0·01	0·01	—	15 292	—	25
—	—	—	—	—	—	—	9 358	—	26

	1	2	3	4	5
1	Västmanlands län	38	—	662 777	—
	<i>Skinnskattebergs kommun:</i>				
2	Riddarhytte odalut mål	1	279	116 351	—
3	Källfallsfältet	2	275	65 095	—
4	Persgruvefältet	3	275	38 367	—
	<i>Norbergs municipalsamhälle:</i>				
5	Eskilsbacksfältet	2	93	5 197	—
	<i>Norbergs kommun:</i>				
6	Kallmorbergfältet	3	273	11 836	—
7	Risbergfältet	2	273	24 748	—
8	Morbergfältet	5	297	133 875	—
9	Norrbergfältet	5	297	75 704	—
10	Getbacks- och Röbergfältet	3	297	65 352	—
	<i>Klackbergfältet:</i>				
11	Gröndalsgruvan	1	297	5 616	—
12	Storgruvan	1	297	10 529	—
13	Nya och Gamla Kolningbergfältet	4	297	33 456	—
14	Andersbenningsfältet	2	273	26 209	—
	<i>Fagersta stad:</i>				
	<i>Semlafältet:</i>				
15	Östra och Västra Stortäktgruvorna	2	300	13 973	—
16	Södra Rudgruvan	1	300	27 118	—
17	Bäckgruvan	1	216	9 351	—
18	Kopparbergs län	{ 115 (1) }	—	2 714 957	—
	<i>Svärdsjö kommun:</i>				
19	Vintjärnsfältet	2	298	59 578	—
	<i>Stora Tuna kommun:</i>				
20	Idkerbergfältet	6	286	259 721	—
21	Tuna Hästbergfältet	5	284	107 086	—
	<i>Silvbergs kommun:</i>				
22	Hästhagbergsgruvan	1	287	9 324	—
	<i>Säters kommun:</i>				
23	Bispsbergfältet	2	280	12 927	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>				
24	Östra och Västra Smältarmossgruvorna	2	300	19 780	—
25	Intrångets gruvor	5	286	110 474	—
	<i>Folkärna kommun:</i>				
26	Lövsvedsgruvan	1	300	11 264	—
	<i>Grangärde kommun:</i>				
27	Grängsbergs exportfält	40	283	1 553 579	—
28	Risbergfältet	19	283	200 074	—

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Genom vätmekanisk sovring. — ³⁾ I kombinerat sovringsverk. — ⁴⁾ Därav magnetisk sovring 102 543 ton. — ⁷⁾ Därav i kombinerat sovringsverk 343 461 ton. — ⁸⁾ Mullmalm i kombi-

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
76 078	1 217 310	—	—	—	—	—	491 499	304	1
¹⁾ 2 760	58 732	—	61·57	0·004	0·101	—	¹⁾ 92 290	—	2
¹⁾ 2 925	280 489	—	62	0·004	0·02	—	¹⁾ 68 462	—	3
¹⁾ 8 905		—	58·15	0·004	0·08	—		—	4
²⁾ 3 918	54 852	—	56·1	0·037	0·01	0·4	²⁾ 155	—	5
—	—	—	—	—	—	—	11 404	304	6
—	—	—	—	—	—	—	23 723	—	7
11 620	156 870	—	48	0·02	0·01	—	116 639	—	8
7 586	102 411	—	47·5	0·025	0·01	—	64 204	—	9
—	—	—	—	—	—	—	64 576	—	10
¹⁾ 4 750	80 750	—	44·5	0·004	0·24	3·3	—	—	11
¹⁾ 8 060	137 020	—	44·8	0·002	0·11	4·4	—	—	12
¹⁾ 24 830	335 205	—	44	0·002	0·12	4·3	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 19 560	—	14
—	—	—	—	—	—	—	12 341	—	15
¹⁾ { 657	10 512	—	49	0·015	0·1	0·18	¹⁾ 18 140	—	16
67	469	—	41	0·015	0·23	0·15	—	—	17
1 340 439	17 711 227	8 875	—	—	—	—	546 215	1 461	18
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 40 063	—	19
³⁾ 160 402	2 220 000	—	62·9	0·7	0·005	—	—	—	20
¹⁾ 23 080	393 422	—	28·5	0·02	1·3	5·9	¹⁾ 40 018	—	21
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 7 495	—	22
⁴⁾ 3 017	105 602	—	66·5	0·01	0·011	—	⁵⁾ 2 859	1 349	23
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 11 986	—	24
¹⁾ 165	2 640	—	55	0·02	0·4	0·2	⁶⁾ 102 655	112	25
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 3 571	—	26
⁷⁾ 785 573	10 330 285	—	58·8	1	0·01	0·12	—	—	27
⁸⁾ 235 425	2 785 078	—	63·8	0·61	0·008	0·17	—	—	27
⁹⁾ 3 319	102 723	—	71·7	0·008	0·003	0·06	—	—	27
183	3 294	—	8·4	9·91	0·013	0·1	—	—	27
³⁾ 24 705	328 328	—	58·9	0·7	—	—	³⁾ 164 001	—	28

genom magnetisk sovring 1 868 ton. — ⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 701 ton. — ⁶⁾ Därav genom nerat sovringsverk. — ⁹⁾ Defosforerad mulmalm i kombinerat sovringsverk.

	1	2	3	4	5
	<i>Ludvika kommun:</i>				
	Blötbergsfältet:				
1	Kalvgruvan	2	284	77 607	—
2	Flygruvan	2	284	53 663	—
3	Fredmundbergsfältet	(1)	—	—	—
4	Håksberg—Ickorrbottenfältet	16	282	119 062	—
5	Sörviksfältet	4	284	60 313	—
6	Källbottenfältet	2	269	23 410	—
	<i>Ludvika stad:</i>				
7	Hillängsgruvan	2	282	28 029	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>				
	Nybergsfältet:				
8	Källgruvan	1	290	3 761	—
9	Kanalgruvan	3	290	5 305	—
10	Gävleborgs län	7	—	83 719	—
	<i>Hofors kommun:</i>				
11	Nyängsfältet	2	278	40 637	—
12	Storstrecksfältet	3	278	26 427	—
	<i>Torsåkers kommun:</i>				
13	Bodåsfältet	2	300	16 655	—
14	Norrbottens län	96	—	2 574 957	7 082 258
	<i>Gällivare kommun:</i>				
15	Gällivare malmfält	49	281	1 425 964	—
16	Koskullskulle malmfält	4	277	308 898	—
	<i>Jukkasjärvi kommun:</i>				
17	Kiirunavaara malmfält	27	297	381 386	6 937 040
18	Luossavaara malmfält	7	279	342 498	145 218
19	Tuolluvaara malmfält	9	281	116 211	—
20	Hela riket { 340 } (5)	—	7 234 904	7 095 208	

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Genom våtmekanisk sovring. — ³⁾ Därav genom magnetisk sovring

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
¹⁾ 40 870	559 099	—	59·7	0·61	0·01	0·3	¹⁾ 8 925	—	1
²⁾ { 27 937	401 724	2 627	61	0·85	0·01	0·3	{ —	—	2
15 415	202 247	3 191	63·7	0·71	0·01	0·3	{ —	—	3
²⁾ { 2 457	30 265	2 457	58·4	0·35	0·01	0·25	{ —	—	4
600	7 393	600	59·3	0·31	0·01	0·25	{ —	—	5
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 95 931	—	6
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 46 624	—	
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 19 863	—	
¹⁾ { 11 983	174 826	—	36·58	.	.	9·49	{ —	—	7
4 923	51 596	—	26·93	.	.	7·58	{ —	—	
¹⁾ 23	759	—	57·7	0·006	0·03	—	¹⁾ 2 224	—	{ 8
362	11 946	—							
—	—	—	—	—	—	—	51 212	4 789	10
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 27 181	—	11
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 22 204	4 789	12
—	—	—	—	—	—	—	1 827	—	13
6 125 410	99 992 682	—	—	—	—	—	367 955	206 793	14
¹⁾ { 455 172	16 157 330	—	64·2	0·41	0·04	—	²⁾ 367 955	206 793	15
600 863			63·1	0·62	0·05	—			
183 955			66	0·026	0·05	—			
⁴⁾ { 38 791	3 219 206	—	61·4	0·033	0·08	—	{ —	—	16
11 562	387 912	—	65	0·28	0·06	—			
284 286	71 468 455	—	68·77	0·018	0·034	0·08	{ —	—	17
298 120			68·59	0·051	0·021	0·08			
859 397			68·03	0·215	0·018	0·11			
248 397			66·72	0·578	0·017	0·1			
2 617 724			61·49	1·82	0·015	0·1			
69 982	6 340 385	—	64·84	0·017	0·057	—	{ —	—	18
89 195			64·56	0·054	0·047	—			
¹⁾ 144 151			63·88	0·228	0·034	—			
75 370			62·65	0·567	0·03	—			
19 588			61·29	1·01	0·034	—			
28 102			36·93	4·01	0·031	—			
13 463			68·1	0·008	0·005	—			
74 961	317 061		68·21	0·015	0·007	—			
7 387	1 765 329		67·98	0·041	0·006	—			
2 558	109 692		67·28	0·163	0·006	—			
710	34 738	—	66·1	0·4	0·006	—	{ —	—	19
1 676	8 223		61·41	1·31	0·006	—			
22 476	22 476	—	—	—	—	—	—	—	20
7 893 753	125 288 989	13 151	—	—	—	—	2 089 434	288 732	20

113 425 ton. — ⁴⁾ Därav genom magnetisk sovring 161 624 ton.

Tab. 2 a. Järnmalms an-

Slag av anrikningsverk: f = flotationsverk; m = magnetiskt verk; v = våtanrikningsverk; mv =

1		2	3	4		5
Verkets namn		Slag av anrik- nings- verk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	I verket ingå		
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)	Totalt	
						Ton
1. Järnmalmsslig.						
1	Stockholms län	—	1 603	—		24 835
2	Herräng	m	1 603	{Herrängsfältet	24 335	
				{Eskilsbacksfältet	500	
3	Uppsala län	—	1 505	—		17 977
4	Ramhäll	m	1 505	Ramhällsfältet	{	14 977
					}	3 000
5	Södermanlands län	—	3 439	—		76 416
6	Kantorp	mv	3 439	{Kantorps gruvfält	72 779	
				{Stavsältet	3 637	
7	Värmlands län	—	13 598	—		167 443
8	Persberg	m	5 461	Persbergs odalfält	68 254	
9	Långban	v	1 147	Långbansfältet	3 961	
10	Taberg	mv	3 587	{Tabergs gruvor	8 245	
				{Nordmarks gruvor	49 942	
				{Finnmosse gruvor	22 883	
				{Torsbogruvan	7 726	
11	Finnmossen	m	3 403	{Pengruvan	3 800	
				{Finnshyttebergfältet	63	
				{Nordmarks gruvor	2 569	
12	Örebro län	—	31 683	—		307 390
13	Åsboberg	{ v	2 609	{Övra Kärr- samt Kil- och Lång- gruvorna	{	20 870
		m	1 186			6 455
14	Rödberg	mv	1 156	Rödbergfältet	6 410	
15	Pershyttan	mv	6 224	{Pershyttefältet: Övre fältet	130	
				{Nedre fältet	40 805	
16	Dalkarlsberg	mv	1 700	{Dalkarlsbergs gruvfält	37 072	
				{Äldre varp	2 716	
17	Bredsjö	m	4 579	{Ösjöbergfältet	25 609	
				{Avfall från Bredsjö sintringsverk ..	85	
				{Sirsjöbergfältet	15 694	
18	Sikfors	mv	5 392	{Finnbergfältet	861	
				{Björnkärrsgruvorna	312	
				{Persbergs odalfält	753	

1) Rågodset höll även 4.2 % mangan.

	1	2	3	4	5
1	Sköttgruvan	m	2 857	{ Sköttgruvan	12 388
				{ Mossgruvan	16 160
2	Stripa	v	2 627	{ Stripa odalfält	78 897
				{ Blankafältet	16 252
3	Guldsmidshyttan	mv	3 353	{ Håkansbodalfältet	12 232
				{ Högkansfältet	2 587
				{ Stripa odalfält	11 102
4	Västmanlands län	—	31 763	—	497 308
5	Bäckegruvan ¹⁾	mf	6 728	Riddarhytte odalut mål	²⁾ 92 290
6	Källfallet	m	5 917	{ Källfalls- och Persgruvfältet	68 462
				{ Kallmorbergfältet	15 847
7	Kallmora	mv	4 065	{ Risbergfältet	25 249
8	Bålsjö	mv	5 148	{ Morbergfältet	116 639
				{ Norrbergfältet	64 204
9	Östanmossen	m	5 214	{ Getbacks- och Röbergfältet	64 576
10	Långgruvan	mv	1 733	{ Andersbenningsfältet	19 560
11	Stortäktgruvan	mv	2 958	{ Stortäktgruvorna	12 341
				{ Södra Rudgruvan	18 140
12	Kopparbergs län	—	26 004	—	544 323
13	Vintjärn	m	3 907	Vintjärnsfältet	40 063
14	Tuna Hästberg	m	2 898	Tuna Hästbergfältet	40 018
15	Hästhagberg	m	468	Hästhagberggruvan	7 495
16	Bispberg	mv	1 905	{ Bispbergfältet	⁷⁾ 517
				{ Äldre varp	1 510
				{ Östra och Västra Smältarmossgru-	⁸⁾ 2 342
17	Smältarmossgruvan	m	1 577	vorna	1 349
18	Intrånget	m	4 156	Intrångets gruvor	11 986
19	Lövsvedsgruvan	m	689	Lövsvedsgruvan	102 655
20	Bergslagsschaktet	mv	2 220	Risbergfältet	3 571
21	Blötberget	m	883	Blötbergfältet	164 001
22	Håksberg	mv	2 024	Håksberg—Ickorrbottenfältet	8 925
23	Lekomberg	mv	{ 3 588	Sörviksfältet	95 586
			{ 1 361	Källbottenfältet	44 881
24	Nyberget	m	328	Nybergfältet	17 200
					2 224
25	Gävleborgs län	—	4 198	—	49 385
26	Långnäs	m	4 198	{ Nyängsfältet	27 181
				{ Storstrecksfältet	22 204
27	Norrbottnens län	—	3 623	—	368 669
28	Vitåfors (Malmberget)	mv	3 623	{ Gällivare malmfält	47 120
					20 442
					96 971
					204 136
29	Hela riket (1)	—	117 416	—	2 053 746
	2. Apatitslig.				
30	Grängesberg	f	3 591	{ Grängesbergs exportfält	¹⁰⁾ 47 087
				{ Risbergfältet	¹⁰⁾ 3 985
31	Hela riket (2)	—	3 591	—	51 072

¹⁾ Verket även använt för framställning av kopparmalmsslig. — ²⁾ Ur rågodset, som jämväl höll 0.49 % även 3.2 % mangan. — ³⁾ Rågodset höll även 0.9 % mangan. — ⁷⁾ Prima styckemalm. — ⁸⁾ Sekunda stycke-

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
33	46.1	.	.	5 322)	627 165	{ 14	66.9	0.007	0.101	0.28	1
—	57.4	.	.	8 615)	—	—	69.5	0.008	0.035	0.39	1
—	38.6	0.01	0.01	38 600	876 000	—	63	0.006	0.005	—	2
—	37.4	0.01	0.003	7 591	280 867	—	61	0.008	0.005	—	2
—	33	0.003	0.06	6 122	226 514	—	58	0.003	0.04	—	3
—	40	0.015	0.02	1 388	51 356	—	56	0.015	0.015	—	3
—	40.5	0.011	0.004	5 417	200 429	—	60	0.006	0.01	—	3
304	—	—	—	210 487	4 251 783	130	—	—	—	—	4
—	39.1	0.004	1.9	40 640	977 798	—	66.6	0.004	0.71	—	5
—	28.3	0.004	0.46	26 850	656 482	—	65.2	0.004	0.034	—	6
304	32.4	0.02	0.03	6 834	150 348	130	58	0.01	0.024	—	7
—	34.2	0.03	0.1	7 251	145 020	—	57	0.012	0.05	—	7
}	—	—	—	3 183	63 660	—	65	0.013	0.24	—	8
	—	—	—	3) 24 136	410 312	—	66	0.008	0.001	—	8
—	37	0.025	0.002	4) 53 332	853 312	—	63	0.012	0.005	—	9
—	32	0.008	0.15	26 306	447 202	—	62	0.003	0.04	—	9
—	32	0.01	0.02	9 894	197 880	—	59.1	0.004	0.012	—	10
—	40.9	0.006	0.015	5 186	150 394	—	61.4	0.005	0.01	—	11
—	37.1	0.005	0.05	6 875	199 375	—	61.5	0.005	0.02	—	11
1 461	—	—	—	309 451	5 600 993	791	—	—	—	—	12
—	38.5	0.02	0.02	20 330	406 600	—	64.4	0.009	0.006	0.4	13
—	5) 35.5	0.02	0.3	20 915	448 895	—	60.2	0.06	0.3	1.8	14
—	42.5	0.006	0.02	4 054	105 010	—	65	0.003	0.01	0.8	15
—	66.5	0.01	0.011	217	7 168	—	68	0.003	0.01	0.4	15
—	50	0.01	0.02	461	16 128	—	68	0.005	0.005	0.1	16
—	59	0.007	0.02	1 111	33 342	—	65.5	0.006	0.03	0.1	16
1 349	42	0.015	0.02	2 070	62 085	—					16
—	—	—	—	718	21 555	718	—	—	—	—	16
—	47.6	0.011	2.5	8 417	176 757	—	62	0.009	1.5	—	17
112	41.7	0.025	0.6	57 990	1 159 800	73	65.76	0.008	0.55	0.15	18
—	35.9	0.005	0.075	1 948	44 804	—	59.8	0.004	0.03	—	19
—	48.5	0.7	0.002	112 064	1 489 328	—	63.4	0.4	0.002	—	20
—	52	0.3	0.01	6 763	102 124	—	65.2	0.26	0.01	0.3	21
—	37.72	0.075	0.04	39 527	830 000	—	64.74	0.026	0.03	0.21	22
—	40.2	0.048	0.042	22 435	465 079	—	66.24	0.0177	0.026	—	23
—	40.2	0.052	0.038	9 360	213 040	—	65.11	0.03	0.024	—	23
—	34	0.006	0.12	1 071	19 278	—	65	0.004	0.08	—	24
4 789	—	—	—	27 048	757 344	1 000	—	—	—	—	25
4 789	37.6	0.01	0.273	27 048	757 344	1 000	63.6	0.004	0.197	0.67	26
301 107	—	—	—	179 530	3 662 412	91 860	—	—	—	—	27
—	59.3	0.838	0.108	36 545	—	—	71.3	0.009	0.009	—	28
—	60.4	0.662	0.043	113 630	3 662 412	91 860	70.5	0.024	0.022	—	28
96 971	40.5	0.783	0.14	29 355	—	—	64.5	0.446	0.376	—	28
204 136	40.7	1.001	0.08	—	—	—	—	—	—	—	28
383 019	—	—	—	1 000 791	21 937 159	121 455	—	—	—	—	29
—	18.1	2.54	0.02	7 696	194 786	—	3.75	13.58	0.05	—	30
—	—	—	—	7 696	194 786	—	—	—	—	—	31

koppar, erhålls även 2 105 ton kopparmalmsslig. — 3) Svartmalmsslig. — 4) Blodstensslig. — 5) Rågodset höll malm. — 6) Rågodset höll även 0.83 % mangan. — 7) Rågodset utgjordes av avfallsslam.

Tab. 2 b. Järnmalmes sintring år 1947.¹⁾

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Verkets namn	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Använt rågods					Tillverkade sinter ²⁾	
		slig	krossad stycke- malm	öfrigt rågods				
				glödspån o. dyl.	slagg m. m.	Summa	Ton	Kronor
Stockholms län ..	4 500	16 170	1 486	5 207	—	5 207	22 025	925 050
Herräng	4 500	16 170	1 486	5 207	—	5 207	22 025	925 050
Uppsala län	4 612	9 178	356	—	—	—	9 259	390 000
Söderfors	4 612	9 178	356	—	—	—	9 259	390 000
Södermanlands län	9 289	93 989	8 030	91	—	91	97 199	3 162 161
Kantorp	3 025	25 869	—	—	—	—	25 869	858 075
Oxelösund	6 264	68 120	8 030	91	—	91	71 330	2 304 086
Värmlands län	7 038	34 982	7 322	1 092	—	1 092	38 976	1 589 252
Hagfors	4 470	29 404	5 879	—	—	—	31 572	1 284 252
Nykroppa	2 568	5 578	1 443	1 092	—	1 092	7 404	305 000
Örebro län.....	34 491	96 427	1 842	364	236	600	96 996	3 920 051
Bredsjö	6 206	17 697	1 623	—	202	202	19 395	911 565
Sikfors	4 218	12 618	—	—	—	—	12 360	506 000
Guldsmedshyttan.....	6 000	30 086	—	—	—	—	30 086	1 263 612
Degerfors	711	1 877	219	364	34	398	2 334	99 940
Röfors	8 160	15 898	—	—	—	—	15 435	566 194
Pershyttan	6 528	9 871	—	—	—	—	9 871	256 646
Högforsbruk.....	2 668	8 380	—	—	—	—	7 515	316 094
Västmanlands län ..	28 531	147 637	18 188	2 620	4 665	7 285	163 913	5 877 250
Bäckegruvan	2 764	21 495	—	—	—	—	21 495	634 747
Källfallet	4 970	16 620	—	—	—	—	16 620	599 317
Spännarhyttan	6 540	27 718	—	—	—	—	26 452	1 078 446
Fagersta	6 817	52 918	18 188	2 620	4 665	7 285	71 965	2 757 000
Högfors.....	7 440	28 886	—	—	—	—	27 381	807 740
Kopparbergs län ..	20 571	296 621	83 604	7 682	51 456	59 138	417 281	11 016 543
Tuna Hästberg (Räms- hyttan)	5 517	26 534	—	—	3 090	3 090	28 997	989 538
Vikmanshyttan	1 988	4 999	—	—	—	—	4 999	198 813
Domnarvet	5 890	232 854	83 604	7 682	46 449	54 131	353 008	8 472 192
Långshyttan.....	7 176	32 234	—	—	1 917	1 917	30 277	1 356 000
Gävleborgs län ..	17 522	113 621	17 442	3 582	3 220	6 802	133 558	5 847 540
Långnäs	5 702	76 298	—	2 983	3 220	6 203	80 381	3 617 145
Sandviken	7 016	31 568	9 225	—	—	—	40 793	1 659 395
Forsbacka.....	4 804	5 755	8 217	599	—	599	12 384	571 000
Norrbottnens län ..	3 870	57 861	6 429	—	3 942	3 942	61 014	1 723 161
Norrbottnens Järnverk..	3 870	57 861	6 429	—	3 942	3 942	61 014	1 723 161
Hela riket	130 424	866 486	144 699	20 638	63 519	84 157	1 040 221	34 451 008

¹⁾ Ingen tillverkning av briketter har ägt rum under 1947. — ²⁾ Förutom i tabellen redovisade kvantiteter sinter, erhållna med huvudsakligen inhemsk slig och järnmalm som utgångsmaterial, ha vid ett kopparverk av 83 746 ton purple-ore framställts 81 776 ton briketter till ett värde av 2 068 933 kr. och vid ett annat kopparverk av 17 216 ton purple-ore tillverkats 16 216 ton sinter till ett värde av 445 778 kr. Se vidare å sid. 14.

**Tab. 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar
år 1947.**

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
1. Tackjärn	697 850	139 069 921	15 484	273 392	66 718 299
Smidestackjärn	13 142	3 613 386	635	8 818	2 467 164
Bessemerackjärn: för sur process	9 398	2 514 304	—	—	—
» basisk »	203 588	26 466 440	—	—	—
Martintackjärn: för sur process	121 568	29 711 878	200	29 218	7 544 165
» basisk »	194 093	39 224 314	5 947	108 319	24 756 547
Gjuttackjärn: för aducering	3 845	1 035 632	1 931	1 914	1 035 632
» andra ändamål: hematit- fosfor-	35 788	10 088 827	4 253	28 135	8 824 532
Gjutgods, framställt direkt från masugn....	102 850	22 383 468	2 518	91 829	20 454 678
	13 578	4 031 672	—	5 159	1 635 581
2. Järnsvamp	31 311	6 449 646	7 730	19 837	5 906 646
3. Ferrolegeringar	26 719	37 936 273	4 998	20 244	37 213 611
Kiseljärn: med högst 15 % kisel	1 558	400 743	131	1 427	400 743
» mer än 15 % kisel	4 801	2 123 290	14	4 724	2 090 290
Kiselmanganjärn	3 030	1 794 486	39	1 694	1 143 824
Kiselmetall	292	331 034	53	239	331 034
Kromjärn med en kolhalt av: högst 0,2 %	5 778	6 632 156	1 404	4 273	6 632 156
0,2—1,0 %	721	869 034	281	440	869 034
1,0—4,0 %	59	55 000	54	5	55 000
mer än 4 %	2 655	1 779 000	298	2 357	1 779 000
Manganjärn med en kolhalt av: högst 2 %	1 755	2 326 689	1 026	729	2 326 689
mer än 2 %	3 201	1 588 190	281	2 920	1 588 190
Molybdenjärn	334	1 904 612	106	215	1 904 612
Spegeljärn	660	216 244	113	547	216 244
Titanjärn	43	73 100	—	43	73 100
Vanadinjärn	92	1 455 000	43	47	1 431 000
Volframjärn	1 713	16 180 695	1 155	557	16 165 695
Andra slag	27	207 000	—	27	207 000

Tab. 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1947.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Smältstycken och råskenor, oväldade..	5 560	3 062 866	2 273	330	1 411 625
framställda medelst: Lancashiremetod	5 503	3 047 734	2 273	330	1 411 625
Skrotsmältning.....	57	15 132	—	—	—
2. Göt, oväld, samt smidbart gjutgods..	1 190 702	357 719 373	704	63 399	40 251 858
Bessemer:-	148 001	24 881 151	—	220	78 000
sur: göt	¹⁾ 23 945	¹⁾ 6 272 751	—	220	78 000
basisk: göt	124 056	18 608 400	—	—	—
Martin:-	662 593	183 477 593	51	29 499	11 117 730
sur: göt:	181 134	61 068 243	2	3 677	1 411 718
kvalitetsprodukt	178 743	60 128 073	2	3 221	1 203 854
ordinär produkt.....	2 391	940 170	—	456	207 864
gjutgods, skrotat:	821	1 225 788	—	610	921 841
kvalitetsprodukt	821	1 225 788	—	610	321 841
basisk: göt:	476 119	116 430 561	—	23 452	5 991 846
kvalitetsprodukt	86 922	23 631 867	—	9 976	2 624 750
ordinär produkt	389 197	92 798 694	—	13 476	3 367 096
gjutgods, skrotat:	4 519	4 753 001	49	1 760	2 792 325
kvalitetsprodukt	50	13 179	—	—	—
ordinär produkt.....	4 469	4 739 822	49	1 760	2 792 325
Elektrostål:	380 108	149 360 629	653	33 680	29 056 128
göt:	363 350	120 275 652	—	22 156	7 165 320
kvalitetsprodukt	²⁾ 216 257	²⁾ 89 435 577	—	²⁾ 2 686	²⁾ 2 018 015
ordinär produkt	147 093	30 840 075	—	19 470	5 147 305
gjutgods, skrotat:	16 758	29 084 977	653	11 524	21 890 808
kvalitetsprodukt	10 478	18 983 177	653	6 738	13 412 540
ordinär produkt	6 280	10 101 800	—	4 786	8 478 268
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 196 262	360 782 239	2 977	63 729	41 663 483

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt osorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i hårdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnen för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, hårdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

¹⁾ Därav 17 793 ton sur bessemergöt, som angivits som ordinär produkt, till ett värde av 4 092 000 kr.

²⁾ Därav 1 408 ton mot en intjänt smältlön av 183 000 kr.

Tab. 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1947.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Smitt och varmvalsat järn av vällmetall	4 614	2 980 164	1 463	2 297	2 431 565
Ämnen	449	253 434	—	—	—
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	4 086	2 669 171	1 463	2 297	2 431 565
Valstråd	79	57 559	—	—	—
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	2 087	17 266	36 231 450
a) Ämnen	27 364	34 617 010	740	3 571	9 291 660
b) Smitt järn och stål, annat än ämnen	23 692	33 552 899	1 347	13 695	26 939 790
Stångstål	1 956	4 367 788	421	1 452	4 201 416
Axlar	9 952	10 653 327	390	4 397	7 653 805
Andra grövre tillverkningar	11 784	18 531 784	536	7 846	15 084 569
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	49 791	648 318	392 527 774
a) Ämnen	—	—	3 151	69 725	30 399 580
Billets (inkl. massiva tubämnerna)	728 989	263 198 419	898	64 602	27 950 080
Platiner	157 231	61 948 052	2 253	5 123	2 449 500
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen	770 684	457 528 360	46 640	578 593	362 128 194
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt: kvalitetsjärn	101 405	81 219 679	12 929	67 175	67 334 882
ordiuärt järn: armeringsjärn	77 432	29 330 956	34	75 791	28 751 377
annat	63 137	25 300 900	1 282	46 663	19 363 879
Ihålligt borrarstål	5 343	4 989 497	3 045	914	3 732 848
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd ..	13 246	4 521 384	12	10 913	3 747 838
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	42 321	18 980 102	532	33 309	14 824 628
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	24 436	8 063 880	—	24 436	8 063 880
Skarvjärn och bottenplåtar	3 777	1 420 177	—	3 777	1 420 177
Axlar (även blanksvarvade)	1 753	889 555	21	380	333 231
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	54 624	29 562 644	2 027	24 537	14 059 846
Valstråd	109 921	53 159 713	14 231	65 266	37 899 634
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver ..	63 362	29 511 554	1 259	56 136	26 146 403
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	18 070	12 425 929	517	13 315	7 943 276
Tunplåt med tjocklek av 0,6—3 mm	89 234	66 765 073	1 677	78 023	51 477 908
” ” ” ” under 0,6 mm	20 551	13 099 972	110	19 819	12 622 717
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna), valsade eller varmdragna	1) 82 082	1) 78 287 345	1) 8 964	1) 58 139	1) 64 405 670
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	53 341	667 881	431 190 789
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning,					
<i>erhållet vid framställning av de i tab. 4 och 5 redovisade tillverkningarna</i>	340 051	48 119 990	15	6 741	904 021
Av vällmetall	347	91 901	—	165	55 301
” götmetall	339 704	48 028 089	15	6 576	848 720

¹ För 1916 andras siffrorna till: 77 866 ton, 66 964 147 kr, 7 031 ton, 54 903 ton och 55 651 872 kr och för 1915 till 79 333 ”, 56 056 218 ”, 7 931 ”, 11 897 ” ” 40 309 894 ”

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

1	2	3	4	5	6
Gruvfältets och gruvans namn	Malmens art	Antal med malmfångst arbetade utnålar	Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm under jord i dagbrott	T o n
1 Södermanlands län	—	3	—	—	2 721
<i>Tunabergs kommun:</i>					
2 Stora Utterviks- samt Strömhultsgru- vorna	Manganmalm	3	97	—	2 721
3 Östergötlands län	—	2	—	63 725	25 549
<i>Godegårds kommun:</i>					
4 Åmnebergsfältet	Zinkmalm	⁴⁾ —	286	52 137	25 549
<i>Tjällmo kommun:</i>					
5 Baggetorpsgruvan	Volframalm	2	299	11 588	—
6 Värmlands län	—	5	—	13 850	—
<i>Färnebo kommun:</i>					
7 Långbansfältet	Manganmalm	5	285	13 850	—
8 Örebro län	—	13	—	199 737	4 181
<i>Hannars och Lerbäcks kommuner:</i>					
9 Åmnebergs zinkgruvor	Zinkmalm	4	286	61 591	4 181
<i>Kopparbergs köping:</i>					
10 Kaveltorpsfältet	Bly-, zink- och kopparmalm d:o	3	82	10 118	—
11 Ljusnarsbergs gruvfält		1	283	23 799	—
<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>					
12 Yxsjöbergsfältet	Volframalm	5	283	104 229	—
13 Västmanlands län	—	1	—	2 886	—
<i>Sala stad:</i>					
14 Bronäsgruvan	Zink- och blymalm	1	279	2 886	—
15 Kopparbergs län	—	14 (1)	—	331 511	27 022
<i>Falu stad:</i>					
16 Falu gruva	Svavelkis	1	298	91 082	27 022

¹⁾ Siffror inom parentes ange utnål med malmfångst enbart ur äldre varp. — ²⁾ Inklusive stuff- och plock- målet redovisat på Örebro län. — ³⁾ Järn.

malmgruvor än järngruvor år 1947.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Erhållen direkt användbar malm ²⁾			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av						Erhållen anrikningssmalm		Erhållet gråberg		
totalt		därav uräldre varp	koppar	mangan	svavel	andra	guld	silver	totalt	därav uräldre varp	inom fyndigheten	utom fyndigheten	
Ton	Kronor	Ton	Procent				Gram per ton		Ton		Ton		
2 263	36 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	458	—	1
2 263	36 000	—	—	6	0.35	³⁾ —	—	—	—	—	458	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	55 972	401	6 053	27 650	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	47 304	—	4 833	25 549	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 668	401	1 220	2 101	5
1 573	64 385	—	—	—	—	—	—	—	5 790	—	3 222	3 265	6
773	34 785	—	—	38	—	⁵⁾ 1.3	—	—	5 790	—	3 222	3 265	7
800	29 600	—	—	28	—	⁵⁾ 2.3	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	169 721	2 630	24 066	12 761	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 385	—	15 206	4 181	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 173	2 216	1 161	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	22 619	—	—	1 180	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	89 544	414	7 699	7 400	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	2 086	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	2 086	—	14
26 981	472 000	—	—	—	—	—	—	—	302 546	16 492	1 389	44 109	15
26 981	472 000	—	—	—	26.1	—	—	—	92 884	4 445	—	2 684	16

malm samt annan direkt användbar malm. — ³⁾ Malmen höll även 32.7 % järn och 0.25 % fosfor. — ⁴⁾ Ut-

	1	2	3	4	5	6
	<i>Stora Kopparbergs kommun:</i>					
1	Skyttgruvfältet	Zinkmalm	(1)	150	—	—
	<i>Vika kommun:</i>					
2	Kalvbäcksfältet	Zink- och blymalm samt svavelkis	3	290	12 274	—
	<i>Stora Skedvi kommun:</i>					
3	Lövåsfältet	Bly- och zinkmalm	2	290	22 981	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>					
4	Garpenbergs odalfält	Zink-, bly- och kopparmalm	1	299	72 293	—
	<i>Grängärde kommun:</i>					
5	Saxbergsfältet	Zink-, bly- och kopparmalm	2	275	78 870	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>					
6	Stollbergsfältet	Blymalm	2	281	39 676	—
7	Svartbergsfältet	do	1	281	1 906	—
8	Grängsgruvan	Bly- och zinkmalm samt svavelkis	2	290	12 429	—
9	Västerbottens län	—	36	—	817 109	302 110
	<i>Skellefteå landskommun:</i>					
10	Bolidens gruvfält	{Guld- och koppar- malm Andalusit	12	288	175 298	117 321
	<i>Jörns kommun:</i>					
11	Åkullagruvan	Kopparmalm och svavelkis	1	288	5 800	37 486
	<i>Norsjö kommun:</i>					
12	Mensträskfältet	Svavelkis	2	283	11 196	—
	<i>Mald kommun:</i>					
13	Adak-Lindsköldsältet	Kopparmalm	6	282	153 332	—
14	Rudtjebäcksfältet	Svavelkis	2	280	8 100	—
	<i>Lycksele kommun:</i>					
15	Kristinebergs gruvfält	Koppar- o. zinkmalm samt svavelkis	11	283	414 560	122 984
16	Rävlidens gruvfält	Koppar- och zink- malm	2	283	48 823	24 319
17	Norrbottens län	—	2	—	144 548	—
	<i>Arjeplogs kommun:</i>					
18	Laisvallfältet	Blymalm	2	284	144 548	—
	Hela riket { 76 } — 1 573 366 361 583					
	(1)					

1) Arsenik. — 2) Värdet har ej kunnat uppgivas. Malmen är avsedd för vidare bearbetning till andalusit-koncentrat. — 3) Aluminiumoxid.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 906	11 906	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 738	—	536	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	22 889	100	192	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	47 417	—	—	24 876	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	78 209	—	661	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 748	—	—	13 928	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	437	41	—	1 510	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 318	—	—	1 111	8
19 226	1 314 643	—	—	—	—	—	—	—	892 912	—	2 784	264 297	9
18 037	1 306 059	—	1·67	—	24	1)15	24·19	73	186 600	—	2 784	84 554	10
644	· 2)	—	—	—	—	3)51·4	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	37 486	—	—	5 800	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	744	—	—	10 452	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	145 294	—	—	8 038	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 800	—	—	4 300	14
545	8 584	—	0·88	—	22·5	—	—	—	412 234	—	—	124 765	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	46 754	—	—	26 388	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	144 548	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	144 548	—	—	—	18
50 043	1 887 028	—	—	—	—	—	—	—	1 512 289	19 523	40 058	352 082	

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
Varuslag	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde Kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	19 695	558 968
krossad sten, makadam och granitsand	"	1 086 859	5 299 178
gatsten: storgatsten	"	48 457	1 683 486
smågatsten, handslagen	"	91 956	3 171 201
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel,			
ävensom rå	"	36 941	1 503 846
på annat sätt bearbetad	"	12 853	623 452
strandskoningssten	"	4 077	34 515
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spets-			
mejsel	"	3 273	420 512
annan	"	9 965	2 278 375
gravvårdar o. gravramar: oslipade	"	5 868	2 645 422
slipade, polerade eller skulpterade	"	5 553	3 683 702
andra arbeten: oslipade	"	1 359	445 424
slipade, polerade eller skulpterade	"	192	117 712
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	"	21 791	1 695 160
krossad sten och makadam	"	216 794	1 083 689
stenmjöl	"	912	19 426
gravvårdar o. gravramar: oslipade	"	2 292	1 163 753
slipade, polerade eller skulpterade	"	3 632	3 618 458
andra arbeten: oslipade	"	840	387 776
slipade, polerade eller skulpterade	"	942	831 840
Porfyr: arbeten	"	204	24 220
Täljsten:			
blocksten (råblock)	"	240	3 600
täljstensmjöl (inkl. krossad sten)	"	6 796	315 600
arbeten	"	3 000	1 095 300
Lerskiffer: råsten	"	6 464	66 838
takskiffer	"	511	107 020
andra arbeten	"	1 162	261 347
Glimmerskiffer: råsten	"	440	20 100
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl	"	119	5 507
skifferaska	"	78 800	375 505
¹⁾ Sandsten:			
råsten (råblock)	"	21 028	110 258
flis och krossad sten	"	18 317	248 748
byggnads- och monumentsten	"	110	41 030
slip- och brynstenar	"	1 117	236 140
andra arbeten	"	1 208	78 935
Kvartsit:			
råsten	"	27 623	169 024
flis och krossad sten (slipsand)	"	129 845	602 519
malen sten	"	5 300	130 000
Flinta: rå	"	1 489	3 577

¹⁾ Arbeten av sandsten omfatta även arbeten av kvartsit.

sten och stenarbeten m. m. år 1947.

1	2	3	4
Varuslag	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde Kronor
Sten och stenarbeten (forts.):			
Kalksten och dolomit:			
råblock till stenhuggerier	ton	23 086	559 800
råsten för: kalkbränning	»	347 743	2 205 511
cementtillverkning	»	1 488 193	3 754 110
andra industriella ändamål	»	500 101	3 142 409
krossad sten	»	19 500	165 897
kalkstensmjöl	»	222 233	2 800 689
foderkalk	»	10 749	350 074
kalkmärgel för cementtillverkning m. m.	»	451 080	612 528
byggnads- och monumentsten: oslipad	»	1 633	272 622
hyvlad eller slipad	»	18 960	4 713 817
skulpterad	»	2	3 600
andra arbeten	»	3 038	237 776
Marmor: råblock	»	14 670	1 008 599
krossad sten	»	6 885	225 125
byggnads- och monumentsten	»	18 050	8 263 569
möbelmarmor och andra arbeten	»	1 357	1 269 692
Fältspat: omalen	»	21 951	623 735
därav: 1:a	»	1 669	97 075
2:a	»	5 604	220 737
andra kvaliteter	»	14 678	305 923
malen	»	16 002	757 480
Kvarts: omalen	»	34 582	304 166
malen	»	21 928	526 826
Glimmer: omalen	»	113	5 650
malen	»	42	12 600
Flusspat, omalen	»	2 780	372 639
Baryt, omalen	»	806	56 400
malen	»	513	66 736
Talk	»	674	33 700
Kalk ¹⁾ : framställd genom periodisk bränning:			
osläckt kalk	hl	1 806 186	4 085 182
	ton	139 894	
släckt kalk	hl	112 135	451 664
	ton	8 671	
framställd genom kontinuerlig bränning:			
osläckt kalk ²⁾	hl	5 830 133	29 770 452
	ton	579 445	
bränd dolomit	hl	135 200	1 137 994
	ton	18 500	
släckt kalk	hl	1 054 572	3 991 247
	ton	65 424	
slagen kalk	hl	1 624	29 775
	ton	217	
mjölkalk	hl	78 673	132 807
	ton	5 683	
Kaolin, slammad	ton	9 420	561 760
Kiselgur: bränd	»	1 700	295 316
arbeten därav	»	30	6 314
Krita, slammad	»	16 166	1 406 664

¹⁾ Rymd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.²⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna, kopparverken och sockerbruken med 2 255 527 hl, 197 719 ton och 12 999 734 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis uppskattade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

1		2		3	4
Stenkolsfältets (-gruvans)				Antal dagar, var- under gruvan arbe- tats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
belägenhet	n a m n				
1	Kristianstads län			—	201 240
2	Björnekulla m. fl. kommuner ..	Ormastorp ¹⁾		254	201 240
3	Malmöhus län			—	499 993
4	Halmstads kommun	Bulstofta		280	8 692
5	Ekeby kommun	Haberga n:r 1		300	3 274
6		Haberga n:r 2		210	2 346
7	Ekeby m. fl. kommuner	Skromberga		253	46 300
8	Trollenäs kommun	Stabbarp		26	²⁾ 787
9	Höganäs stad och Väsby kom- mun	Höganäs		254	³⁾ 101 227
10	Norra Vrams kommun	Gunnarstorp		254	80 480
11	Risekatslösa kommun	Billesholm		253	73 159
12	Södra Vrams m. fl. kommuner	Billesholm ⁴⁾		298	87 900
13	Bjuvs m. fl. kommuner	Bjuv		254	79 920
14	Jonstorps kommun	Rögla A		280	4 500
15	Kågeröds kommun	Simmelsberga n:r 1		280	6 735
16		Simmelsberga n:r 2		270	1 135
17	Röddinge kommun	Fyleverken		301	2 189
18		Röddingeberg		290	1 349
19	Hela riket			—	701 233

¹⁾ De redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppfordrade kvantiteterna ha enbart brutits inom 31 gruvor, som brutits av privatpersoner.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, sintring och brikettering			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppföring och pumpning		borrning		andra ändamål							
	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk
Vattenhjul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ..	—	—	1	85	—	—	23	7 561	—	—	1	130
Ångmaskiner	7	137	—	—	1	30	1	19	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	1	760	—	—	—	—
Oljemotorer	43	568	—	—	2	28	7	375	—	—	—	—
Gasmotorer	6	54	—	—	1	140	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	1 404	81 413	259	31 626	2 892	32 581	—	—	4 708	79 214	—	—
Summa	1 460	82 172	260	31 711	2 896	32 779	32	8 715	4 708	79 214	1	130

¹⁾ Här ingå motorer vid gruvor för andra ändamål än vid gruvbrytning med 1 702 elektriska motorer med 1 261 elektriska motorer om 15 160 hk för omedelbar maskindrift samt 2 ångturbiner om 21 760 hk

stenkolsgruvorna år 1947.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkeriera		
A-kol	B-kol	C-kol	Totalt						
T o n			Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor	
99 631	20 526	31 106	151 263	2 979 591	—	—	—	—	1
99 631	20 526	31 106	151 263	2 979 591	—	—	—	—	2
82 881	146 965	34 676	264 522	6 580 943	129 491	1 107 093	34 597	152 073	3
—	7 192	—	7 192	271 106	—	—	—	—	4
—	3 274	—	3 274	116 113	—	—	—	—	5
2 346	—	—	2 346	100 380	—	—	—	—	6
—	12 280	—	12 280	98 442	—	—	34 020	146 303	7
—	—	—	—	—	—	—	577	5 770	8
4 970	23 130	24 570	52 670	511 372	45 160	182 990	—	—	9
17 140	23 620	8 940	49 700	978 320	12 970	180 501	—	—	10
—	38 219	—	38 219	704 819	—	—	—	—	11
48 655	31 380	—	80 035	3 273 995	—	—	—	—	12
9 770	—	—	9 770	196 374	65 770	591 093	—	—	13
—	—	—	—	—	4 175	91 848	—	—	14
—	6 735	—	6 735	253 927	—	—	—	—	15
—	1 135	—	1 135	42 147	—	—	—	—	16
—	—	796	796	30 248	437	16 606	—	—	17
—	—	370	370	3 700	979	44 055	—	—	18
182 512	167 491	65 782	415 785	9 560 534	129 491	1 107 093	34 597	152 073	19

Kristianstads län. — ¹) I dagbrott. — ²) Därav i dagbrott 8 310 ton eldfast lera och 2 577 ton berg. — ⁴) Avser

vid bergverken år 1947.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk
3	70	—	—	—	—	—	—	3	70	—	—
22	5 230	64	56 132	2	65	4	275	25	5 380	92	64 098
3	1 450	2	150	7	295	—	—	18	1 912	3	169
—	—	5	10 650	—	—	2	21 760	—	—	8	33 170
1	120	—	—	73	2 154	1	100	119	2 870	8	475
—	—	5	5 100	—	—	—	—	7	194	5	5 100
38 278	521 855	—	—	5 215	63 110	—	—	52 756	809 799	—	—
38 307	528 725	76	72 032	²) 5 297	²) 65 624	²) 7	²) 22 135	52 928	820 225	116	103 012

om 12 055 hk samt 1 ångmaskin om 30 hk och 1 gasmotor om 140 hk. — ²) Härin ingå skifferoljeverken och 1 oljemotor om 100 hk för elektrisk generatordrift.

Av Kommerskollegium

hava intill den 15 oktober 1948 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1945.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1947.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1946.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1946.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1947 samt av årgången 1948 häft. 1—8.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1947 samt av årgången 1948 häft. 1—9.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1.

RIDDARHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
